

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 június 23, kedd

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM.
153 szám

Szellemi csatára a megújulásért

Írta: BALOGH EDGÁR

Most pedig nézzünk szét szel-
lemlifeletünkben is.
Egy új, erőteljes gazdasági poli-
tíza intézkedéseit szeszhangozza
ország, társadalmi harc indult
mennyire a széles néptömegek
fejlesztését akadályozó élősi
sportosulások ellen, s ebben a
ulatban a Magyar Népi Szö-
vetség színtén népi-demokrata
egyeztési is megmozdultak, hogy
egysítsák közéletünket a gátló
mektől és bekapcsolják a romá-
magyarság mindingit alkotó ere-
a közös országépítésbe. Gaz-
ságlig és társadalmilag felfris-
nak, új tervek, új lehetőségek,
sínkök vonzanak, csak közmé-
sínkökből hiányzik még a termé-
váltózás.

Nem, mintha kellő erőlk nem len-
nek irdalen itt is a fordulatra.
eg készen és művészeti éle-
ben villóznak új jelek, hirdet-
munkásságunk, dolgok fölül-
rességünk és haladó értelmisé-
készségét az új alkotásra. Al-
ban azonban valami nyomasztó
ny és bizonytalanság terpesz-
sét szellemi életünkben, el-
jáná a legjobb kezdeményezé-
s koravén népi-farsztaná ifjú-
gunkat, ugyanezkor azonban
mó alkalmat ad a reakció tit-
vagy kevésbé titkos felvonulá-
a népi demokrácia ellen.

szellettünkben hiányzik a fel-
adított szellemi harc. Hiányzik
és vita, a fejlődésünket gán-
g, kilitásainkat elhomályosító
gások megoafolása és eskö-
hordozóinak leleplezése. Né-
ket akarjuk felvilágosítani, de
ben nem számolunk le a sötét-
lovagjaival, akik éppen a tu-
ságra, a régi előítéletekre, avult
sokra, tömegeink még ki-
hevert faszista mérgezettsé-
e alapozzák befolyásukat s
ten felül is kerekednek, mint
háva és burján, ha kemény
el nem kerteszkedünk.

ésorban tudományos gondol-
sunk megalapozásának és ki-
sítésének nagy hiányosságaira
rámutatunk. Népi fességek-
ünket hol csupán vágyképekkel
jelszavakkal, hol pedig apró
letekbe elmerülő gyakorlatias-
sággal szolgáljuk, komoly elmé-
munkát azonban nem fejtünk
s így gyakorlati munkánk is
a meg újra kárba vész. Két
nagy tudományos intézmé-
nk, különösen az Erdélyi
tanum Egyesület, de a Bolyai-
temen működő Erdélyi Tudu-
nyos Intézet is, távol áll népi
szellettünk szolgálatától s mi-
s kísérletet sem tettünk arra,
ezekben az intézményekben
szellettünk új követelményei-
érvénys szerezzünk vagy új
létezőt szervezzünk létesítsünk,
létező feleleteket kaphatnak
ennapi kérdéseink.

romániai magyarság tényle-
helyzetének és fejlődési lehe-
ségeinek tudományos vizsgálá-
volna szükség, hogy a tudat
ben világsodjék meg mind-
ünk előtt mindaz, ami kár-
ra van, vagy ami javunkra
élik. Hogyan várjunk azonban
egészséges szemléletet és érté-
s azaktól, akik széles töme-
s szociális mozgalmassága he-
sziük körök előkelő nyugal-
tan határozta meg a nemzeti
kérdéseit és a történelmi vi-
sításban megadott román-
var együttelés és szélesebb
európai egymásrataltság he-
egy öngyilkos elszigetelődés
sététe felváltott el. A multban
va értelmiségünket. Az elő-
nyugalomból nyomorúság s
elszigetelődésből katasztrófa
s népiünk. Értéteket tehát,
pi demokráciánk megerősö-
sor idejénvalónak találjuk a

regi tudományos szemléletek el-
takarítását is.

Mégis csak lehetetlen, hogy jogi
és társadalomtudományi kutató-
sainkban még mindig a valamikor
volt Országos Magyar Párt urik-
kisebbségi gondolkodása játszhas-
sék szerepet, amikor ma már kom-
münzasi alapelv a nemzeti egyen-
joguság és a Magyar Népi Szövet-
ségnek a román demokráciával
szövetséges népi-nemzetiségi poli-
tikája vár tudományos értékelésre.
Mégis csak lehetetlen, hogy a tör-
ténelemkutatás örthelyein a nagy
keleteurópai függetlenségi és sza-
badságtörekvések felmérése he-
lyett szűk erdélyi kis-szemlélet
cserépkortássa foglalkoztatás
az agyakat. Mégis csak lehetetlen,
hogy a valamikor jól indult nép-
nyelvkutatás korszerű felfokozása
helyett óvszázadok óta eltűnt
magyarok nyomát helynévelemez-
sük, hoit ágát déldegetve élő ma-
gyar népiségünk ápolása helyett.
Mégis csak lehetetlen, hogy az
Erdélyi Múzeum Egyesületben és
az Erdélyi Tudományos Intézetben
még ma se legyen mindenben át-
emeri és magyar feladat két nép
erélyi együttélésének tudomá-
nyos felkutatása és előrevitele.

Nincsen a tudományos életnek
egyetlen olyan ága sem, ahol ne
lenne szükség fordulatra. Budai
Nagy Antal és Dózsa György
alakja csak szepiróinkat figyel-
tette fel, a jobbágyság és városi
kispolgárság történelmi fejlődése,
a munkásság történelmi felvonu-
lása még nem talált tudományos
feldolgozásra, hittudományi éle-
tünkdelé Alexej misztikai pátriárka
látogatásával kapcsolatban sem
foglalkoztatta a népi egyház kér-

dése, irodalomszemléletünk tudomá-
nyos fokon még mindig csak
jámor adatjegyzetelés Ady Endre
tüze, József Attila keménysége s
az új erdélyi realista irodalom éle-
nélkül. Szellemtudományaink még
mindig elválasztják a gyakorlati
dolgoktól. Mezőgazdasági szak-
embereink nem találják helyet a
főbbi tudomány művelői között és
magára maradvá kállódik egytel-
len új tudományos intézményünk,
a Székelyföldi Bányászati Kutató
Intézet. Csoda-e, ha nem kapnak
szárnyakat a fiatalok s többé-
kevésbé maguk is belesavanyod-
nak a régi mártásba.

Nemcsak a tudományos utáni-
pótlásról van szó. Mai szellemi
vesztelgésünk valóságga veszé-
lyeztetni egész értelmiség-képzé-
sünket, sőt általában népnevelé-
sünket is. Itt van nagy gondell s
a román demokrácia segítségével
egyre sürűbben lépett iskola-
házatunk a maga különleges új
szakmai elágazásaival és növekvő
igényeivel, de hol van az a termé-
kenyítő szellemi harc, amely nem-
csak egyeseket, hanem ezeket is
mozgósítana az iskolák korszerű
reformjárt és lényegesen új tan-
könyvekkert egy elszaposodott,
bedugult, megáporodott régi iskolai
szellemmel szemben. Népfőiskolá-
kat akarunk, tehetséges földmü-
ves- és munkásifjaink számára
népi kollégiumokat sürgetünk, nép-
könyvtárakat szervezünk és népi
múzeumokat szervezünk, de népünk
minden felcsigázott érdeklődése
ellenére is magáramaradt, mert
haladó értelmiségünk sem jutott
tovább a keretek megteremtésnél.
Vagy pedig a felállított kereteket,
amint ez az EMKE esetében is

történt, átengedte a demokrácia
törekvéseivel szembenálló, levitéz-
lett elemeknek. Izzó tartalmat,
feszítő energiákat nem tudunk
még adni az új népi intézmé-
nyekbe.

Igen, ez a hibánk. Ütközetet ke-
rültünk el. Csattanója nines még
népi feltörekvésünknek és szellemi
haladásunknak. Nem szálltunk vi-
tába, nem szereztük meg a tudomá-
ny örthelyeit, nem takari-
toztuk el utunkból sehol sem az
elmúlt idők és népellenes szemléle-
tek szedelt-vedett hordalékanya-
gát. Ezért dalolnak saját demo-
kratikus szervezeteinkben is népi
mivoltunktól távolálló úri paraszti
és munkás színjátcsóink is. Mag-
nás Miskát meg Tabáni Orgoná-
kát, ezért válnak saját népfőisko-
láink sokszor a régi, unalmas és
hazug állímerletterjesztés önképző-
körévé. Pedig van már népi dal-
kórusunk, vannak harcos népi
színjátékosaink is, egyes népfőis-
koláinkon győzött a haladó szel-
lem és harcos sereg győlekezik itt
is, ott is. A csata azonban késik s
a sereg újra meg újra elernyed és
szétszél.

Most aztán legyen itt is fordul-
lat. A romániai magyarság jövő-
jéről van szó, elmaradt széles ré-
tegeink történelmi felvonulásáról
és egy jogegyenlőségen alapuló
együttelés bátor vállalásáról. A
gazdasági és társadalmi megújho-
dás nem lehet teljes, sőt nem is
lehetőséges a szellemi életünkben
és tudományos intézményeinkben
meghúzó konzervatív-reakciós
gócok kifüstölése és egy új, egész-
séges, szabad népi művelődés po-
litikájának győzelmé nélkül.

A rablóláboru évfordulója

Ma van hat esztendeje, hogy a né-
met fasiszta hadsereg villámháborura
készen a Finn-öböltől a Fekete-ten-
gerig széles arcvonalon megrohanta a
Sovjetuniót. 1941 június 22-én dör-
dültek el először a támadó kalandó-
rok fegyverei a végtelen orosz síksá-
gon, ezen a napon kezdte meg rablá-
sait és fosztogatásait, gyilkosságait és
söréngzéseit Hitler fasiszta hada, egy
békezsereitő nép gonoszsággal felgyuj-
totgatott falvaiban és városaiban.

Szörnyű emlékeztető ez az évfor-
duló számunkra is. A becsületek
megdöbverték és a hitványak fel-
ujjongtak azon a csöndesnek tetsző va-
sárnapi reggelen, amikor a fasiszta
rádióbemondók arcátlanul világgá ri-
koltották az aljas szerződészséget. A
becsületek tudták, hogy most az em-
beriség jövőjéről van szó, mert a fa-
sizmuss a szocialista építés és követke-
zetes békepolitika pirodalmát fenye-
geti, a hitványak pedig örvendek,
mert népellenes érdekeik, nyereszkedő
vágyuk álcázottabb változatokból a
nyers rablás és öldöklés kéjébe tom-
bolhatta ki magát az eléjük táruló
történelmi panorámában.

Igen! Nemcsak a nemetek voltak a
fasiszta büntösök. Hat évvel ezelőtt
ez a napon az egész világ minden
elnyomó hatalmassága s köztük a mi
mítóságot feldesvraink, néppyzó
bankáraink és hadinyereségre speku-
láló nagyiparosaink meg nagykeres-
kedőink is tapsoltak Magyar urak,
népünk labanc árulói dörzölték ezen
a napon a kezüket s amire számították,
be is következett. Szézzrével in-
dult a magyar férfiszere és meghalni
a Dnyeper és a Don mellé tisztjeinek
szabad harcoslásáért, gróffjainak
nagyszerű buzázleteiért s azért a ki-
látásért, hogy a bitangság Új Euró-
pájában a magyar szomszédaiával
együtt örökre gyarmati pária legyen...

Nem így történt. A Sovjetunió né-
peinek lángoló hazaszeretete kiűzte a
betolakodókat s a nagy kaland visz-
szára fordult: szabadságharc lett
belső, melyből végtére mi is népi fel-
emelkedésünk lehetőségét és a béke
emberi biztonságát kaptuk.

Emlékezzünk ma meg mindazokról,
akik a fasiszta örüllettel hőiesen szem-
beszálltak, de ne feledjük el a bit-
ványakat sem. Vegyük újra meg újra
számba őket, akik akkor gyilkosságra
esküdtek fel. Ha köpenyegét forgattak
is azóta, ott leselkednek még sorainkban
s gáncsolják a békét, a haladást és a
népek testvériségét.

Igy váljék ezen a napon harci jel-
szóvá az emlékezés.

A gazdasági és pénzügyi ujjáépítés szellemében

Elkészült nehéziparunk hathónapos munkaterve

Hat hónap alatt az öntöttvastermelés 76.400 tonnára, az acéltermelés 151.100 tonnára fog emelkedni

BUKAREST. — Bár Gheorghiu-Dej
nemzetgazdasági miniszter még nem ér-
kezett vissza moszkvai utjáról s így mint
legelsősorban illetékes szakminiszter még
nem folytathat be közvetlenül az általa
előterjesztett gazdasági és pénzügyi új-
jéépítési terv előmunkálataiba, rövid egy
hét alatt mégis igen komoly előhaladás
észlelhető ebben az irányban. A minisz-
tertanácsi közlöny ugyancsak szombaton
reggel közölte azt a határozatot, amely
a Kommunista Párt gazdasági és pénzü-
gyi tervezetének gazdaságvitelével egy
miniszterközi bizottságot jelöl ki. A hét
folyamán már lezajlott az első előkészítő
miniszterközi értekezlet. A távollévő
Gheorghiu-Dej minisztert Maurer állam-
titkár képviselte. Az egyes miniszterium-
ok pedig gyors ütemben fogtak hozzá
a tervezet gyakorlati kérdéseit megvitá-
sához és a szükséges törvényjavaslatok
előkészítéséhez. Ma már ott tartunk,
hogy a hét végére a tervezet legfontosabb
szakaszára, a fémiparra vonatkozóan

elkészült a hat hónapra terjedő részletes
munkaterv is.

Pénzügyi körök ugyancsak részletekbe
menően foglalkoznak a stabilizáció kér-
désével.

Nagyjelentőségű az is, hogy a gaz-
dasági és pénzügyi tervezet gyakorlati
kiszakvitelére alkotott miniszterközi
bizottság mellé a megfelelő ágazatokban
albizottságokat létesítenek, amelyek
a miniszterközi bizottság utasításai szerint
a részletkérdésekre vonatkozóan dol-
goznak ki gyakorlati utasításokat, illetve
a szükséges adatokat szolgáltatják a mi-
niszterközi bizottság munkájához. Ugyan-
csek ezek a bizottságok vizsgálják felül,
hogy a miniszterközi bizottság által ho-
zott határozatokat megfelelő módon be-
tartják-e? Mindenesetre a jövő hét fo-
lyamán, amennyiben Gheorghiu-Dej nem-
zetgazdasági és Traian Savulescu föld-
művelésügyi miniszter visszatrúnká, ezen
a terven még fokozottabban munkára és
előrehaladásra lehet számítani.

Mennyit termel a vasipar az év végéig?

BUKAREST. — A három nagy ne-
hézipari központi, a resicai művek, a vaj-
dahunyadi vasművek és a Titan-Nadrag-
Kalan-i vállalatok kiküldöttai és szak-
emberei az ipari és kereskedelmi minisz-
terium kiküldöttáival közösen megvitá-
ták a Román Kommunista Párt gazdasági
és pénzügyi ujjáépítési tervezetének
fémipari vonatkozásait. A tervezet —
amint ismeretes — gazdasági és pénzügyi
életünk ténnyelátitása egyik első lépéte-
lenek a fém- és hémnyipar termelésének
fokozását jelöli meg.

A nehézipari iparküldöttek, valamint a
kereskedelmi és iparküldöttek kiküldöttái
elsősorban az üzemek termelő-
képességét vizsgálták meg és azokat a
feltételeket, amelyekkel a jelenlegi ter-

Mez öntöttvas termelés munkatervének
megalapítására nyereszt a Sovjetunió-
ból érkezett és érkező nyersanyagok
figyelembevételével történt. A megál-
lított termelési mennyiség bizonyos te-
kintetben felülmúlja a Román Kommu-
nista Párt által előterjesztett tervezetben
megállapított mennyiséget.

A szakbizottság pontosan kidolgozza
az acél munkatervét is. A júliustól de-
cemberig terjedő hat hónap alatt össze-
sen 151.100 tonna acélt termelnek a ro-
mániai acélművek. Ebből július hónap-
ban 19.500 tonnát, augusztusban 24.400,
szeptemberben 23.800, októberben 27.200,
novemberben 27.100, decemberben 29.100
tonnát.

A 151.100 tonna acéltermelésből 104
ezer 900 tonnát a resicai, 25.500 tonnát
a Titan-Nadrag-Kalan művek és 20.700
tonnát a vajdahunyadi acélművek fog-
nak termelni.

Az acéltermelésnél a szakemberek
ugyanúgy a szigorú realitás szemlélet
tartásával készítették el munkatervüket,
mint az öntöttvas-termelésnél. A munka-
terv összehállításánál, majd annak meg-
valósításánál szintén a Sovjetunióból,
kiseb mértékben a Csehszlovákiából
szállított nyersanyagra és egyéb szük-
sleges felszerelésre számítanak.

Ami a vaslemez termelését illeti, ab-
ban a munkaterv szerint hasonló arányú
fokozásra számíthatunk. Hat hónap alatt
125.000 tonna vaslemez fognak termel-
ni, ami havi átlagos 20.800 tonna ter-
melésnek felel meg.

fogja megjavítani az ország gazdasági és
pénzügyi helyzetét.

MEGSZÜNNEK A KÖZ- IGAZGATÁSI BÍRÓSÁ- GOK

Pénteken délután a képviselőház ülésén
Ilie Patrascu ekésfronti képviselő a
belügyminiszteről kérte az országban
jelenleg működő 10 közigazgatási bíróság
megszüntetését, vagy legalábbis átalaktá-
sát.

A képviselő pontos adatok alapján rá-
mutatott arra, hogy a közigazgatási bíró-
ságok nem töltik be hivatásukat, egyrészt
mert felkészületlen elemek állanak az
előn, másrészt, mert bírósági jogkörrel
olyan elemek vannak megbízva, akik a
bíráskodásra egyáltalán nem alkalmasak
s többségükben a diktatórikus rendszer-
ből visszamaradt egyének.

MENTELMI ÜGYET GYALTA A KÉPVISELŐ- HAZ MENTELMI BIZOTT- SÁGA

A képviselőház egyeztető bizottsága
pénteki ülésén tárgyalta az első men-
telmi ügy felfüggesztésére vonatkozó
ügyet. A bukaresti törvényszék ugyanis
kérte a képviselőház elnökétől Anton
Dumitriu tanácsreceptúrát liberális képví-
selő mentelmi jogának felfüggesztését
azaz az indoklással, hogy a képviselő,
aki egyben a bányászati hitelintézetnek
adminisztrátora, súlyos mértetű pénzügyi
csúszalléssel kecsegtet el.

Az egyeztető bizottság ülésén Tudor
Ionescu bányászati miniszter ismerette
a törvényszék vádjait, mire a jelenlévő
Anton Dumitriu azt a választ adta,
hogy azok kellemények.
Törtés a mentelmi ügyben még nem
döntött.

ÜZENNEK A HADIFOGLYOK...

Ujabb 1500 hadifogoly utazott át Kolozsváron s hozott üzenetet

ODAADÓ GONDOSSÁGGAL APOLJAK A VASUTISZ. RENCSEITLENSEG ALD. ZATAT

Meleg szeretettel fogadja és kitünő étellel látja el a Hazatérők Otthona és a Magyar Népi Szövetség Nőbizottsága a visszatérőket

KOLOZSVÁR. — A hadifoglyok hazaszállítása a Szovjetunió kormányának előzetes engedélyével — bár a békeszerződést még nem cikkelyezték be — rendszeresen folyik. Csaknem naponta futnak át a kolozsvári vasúti állomáson hosszú szerelvények, amelyek a hitleri imperializmus által felidézett világháború megtevesztett áldozatait szállítják vissza otthonukba, szereteteik közé.

Péntekről szombatra virradó éjjel 2 óra tájban újabb 50 kocsiból álló hosszú szerelvény haladt át Kolozsváron közel 1500 hazatérő hadifoglyot szállítva. Az állomáson és környékén órák hosszú szat lázas izgalommal, de fegyelmet türelemmel várakoztak asszonyok és férfiak abban a reményben, hátha a fogolyvont férjüket vagy gyermeküket, testvéreiket hozza vissza. Reménykedésükben csalódtak, mert ezen a vonaton kolozsváriak nem voltak, hanem csak magyarországi illetőségűek.

KIKTŐL ÉRKEZETT ÜZENET?

Az átutazó hadifoglyok a következő, még fogságban maradtakról hoztak üzeneteket:

Márku Dezső dr. fogarasi fogorvos üzeni Damjanich-utca 18 címre, hogy régi, 182/8. tábor száma megváltozott. Új száma 8182. Szász István tüzérmester, László István tüzérszakaszvezető és Etedi József borbély a 7407. számú táborban vannak. Régi tábori számuk 430/1 volt. Benedek István a 182/6. számú táborban, Czippel László gazdasági tanár pedig Fokszányban van. Valamennyien egészségesek.

Czédula Jenő fogásznak üzeni Pálóczi László, hogy egészséges és utban van hazafelé. Balázka Bélánéknak Szentkatalinra üzeni fia, hogy jól van és rövidesen ő is hazajön. Pethő Vincének Bihar-keresztesre üzeni Kósa Sándor, hogy utban van hazafelé és kéri, várja az állomáson. Vass József Zetelakára, Kovács László és Kovács József Mihályára üzenik, hogy jól vannak és nemsokára hazajönnek.

KOLOZSVÁRA ÜZENETEK:

Dékány Árpád a Körösi Csoma Sándor-utcába, Péter János, Véber János, Darvasi Endre a Munkás utcába, Vekény József, Nagy Zoltán, Tulogdi Béla színházi asztalos, Kovács János, Maklaj László, Kupás József, Hatházi András, Szabó Gergely és Szabó Aladár fűszeres üzenik, hogy jól vannak és nemsokára hazajönnek. Pál József ácsmesternek üzeni Nagy P. Szabó Ferenc, hogy átutazott Kolozsváron, üdvözlé és jól van. Nemes Lajosnak, az Ursus-sörgyárba üdvözlőt küldi Kovács László fogolytárs, aki utban van hazafelé. Kolozsvári László 198/2, Gergely István és Oda István 198/3. Kálmán Lajos hadnagy, Szabó István hadnagy 182/1, Krémer József 256/43, Haraszti Frigyes a 198. számú fogolytáborból utban vannak hazafelé.

Szatmári Lajos vendéglős, Kinces József tejszernakos, Teganyi Mihály (MATEOSZ), Szabó Dezső asztalos, Kreta József, Nagy Zoltán 198/2, Fazekas Imre cipész 198/1, Keresztes László, Kardos Zoltán 280/5, Turóczy Tibor színész 242/2, Szabó János 256/13, Radovics József kesztyűs 198/1, Láposi József 198/2 és Kacsó Boldizsár fűszerkereskedő 198/1 üzenik Kolozsvárra, hogy mindannyian egészségesek, jól vannak és remélik közeli hazatérésüket. Hunyadi János ügyvéd üzeni családjának, hogy jól van és közelebről hazajön. Az üzenetek közlését folytatjuk.

LÁZAS MUNKÁBAN A HAZATÉRŐK OTTHONÁNAK KONYHÁJA

A Hazatérők Otthonának a Munkási-utcában lévő konyháján a fogolyvont érkezésének hírére, amelynek befutását a kolozsvári pályaudvarra esti 10—11 órára jelezték, már a kora délutáni órák

ban lázas munka indult meg. Hatalmas üstökben és fazekakban főzik a visszatérők részére a burgonya-, zöldbab- és zöldséglevest. Megízeltük az ételeket. Egyik leves jobb volt, mint a másik, zsírral, finom ételolajjal készített, olyan tápláló és ízletes, hogy bármely elsőosztályú vendéglőnek is díszére válhatott volna. A Magyar Népi Szövetség VI. kerületi szervezetének asszonyai az izes, kitünő kenyeret szeltek darabokra. Szorgos kezek öt-öt darab cigarettát csomagolnak papírszekékbe, hogy ezzel kedveskedjenek a hazatérőknek. Az a munka, áldozatkészség, amelyet a Hazatérők Otthonának asszonyai kifejtettek minden dicsőretem megérdemel és külön elismerés illeti meg Albert Józsefné konyhafőnököt, aki valóságos mestere a szakácsművészetnek.

A konyhát, amely eddig több mint 200.00 hazatérő hadifoglyot, az inséges vidékekről Kolozsvárra érkező moldvaiakat és székelyeket látott el és ezenkívül munka- és keresetképtelen nyomorgó családokat élelmez, a társadalom áldozatkészségéből tartja fenn magát. A várostól semmiféle anyagi segítséget, támogatást nem kapott. Az emberi sorsközösséget mélyen átérző nők és férfiak gyűjtésének eredményéből szervezték meg és tartják fenn ezt a nagyfontosságú jóléti intézményt. Elismeréssel és dicsőretemmel kell megemlékeznünk a kolozsvári Hóstát derék földeszeiről, Zentelke, Nyárszó, Magyarbikál, Magyarbikapus, Kispetri, Körösfő, Kide, Méra, Ketesd, Magyarbikapus lakóiról, akik kenyér- és mállisztát, tojást, babot, zöldséget, zsírt, olajat, turót, kenyeret, szalonnát, a kolozsvári

mészárosmesterek közül pedig igen sokan és rendszeresen húst adtak a konyha részére. A Dermata munkásai 5 mázsa tűzifával, a monostori Ursus-sörgyár két mázsa tűzifával támogatta a konyhát. Tóthné, a lelkes hóstáti asszony egymaga egy szekér fát gyűjtött és saját szekérével szállította le a konyháknak.

Természetbeni adományokon kívül pénzzel is segítik ezt a fontos emberbaráti intézményt. A Hízigyermekek 1.800.000 lejt gyűjtöttek a hadifoglyok cigarettalapja javára. Zakar Istvánné 2.763.000 lejt, Herbert Lajosné 808.900 lejt a monostori katolikus misszió adományaként, Tárkányiné 828.500 lejt, Virághné 1.710.000 lejt gyűjtött, dr. Jóó Dezső 300.000 lejt, özvegy Gece Lajosné 100.000 lejt, Szöcs Tamásné 200.000 lejt adományozott a konyha részére.

A Magyar Népi Szövetség nőbizottságának és a Hazatérők Otthonának gondoskodása megnyilvánul Körtaló Béla volt hadifogoly iránt is. A hevesmezei fiatal gazdasági középiskolás — mint ismeretes — a kolozsvári pályaudvaron vasúti szerencsétlenség áldozata lett. A vonat kerekei levágták egyik lábát. A súlyos sérült fiatalalbert a Református Kórházba szállították, ahol dr. Fazekas János sebészorvos és dr. Gyulai József igazgató műtétet hajtottak rajta végre. Körtaló István MNSZ-tag ezer lejt adott a kórháznak szükséges gyógy- és kötszerek költségeinek részbeni fedezésére, a MNSZ asszonyai pedig már 4 adag penicillin költségeit fedezték.

Ezek a beszédes számok bizonyítják azt az értékes emberbaráti, önfeláldozó munkát, amelyet a MNSZ és a Hazatérők Otthonának áldozatos lelki asszonyai és leányai éjjel-nappal kifejtettek bizonyítva mély emberbaráti és közösségi érzésüket. k. n. l.

Tíz éve halt hősi halált Zalka Máté

Magyar huszártisztból

a spanyol nemzetközi brigád tábornoaka

Aki a népek szabadságáért harcolt Oroszországban, Törökországban, Kinában és Spanyolországban

„Ő él. A huescai szírtén Alusznak a nyűt katonák 3 körül aragoni babérfák Susognak az éjelenk át. A halott tábornokunk mostan Ugy érzi: a zöld levelek Helyett a magyarhoni hársak Zizegnek a feje felett.”

Konsztantin Szimonov, a nagy orosz költő írta ezeket a sorokat Zalka Máté emlékének szentelt „Tábornok” című versében. De irtak róla mások is, hogy hírtelenben csak Ilja Ehrenburgot és Mihajl Iszakovszkijt említsük. Ki volt Zalka Máté, akinek alakja a szovjet írók és költők egész sorát ihlette meg? Katona volt és író. A szabadság katonája és a szabadság írója. Fiatal huszártiszt volt a világháború alatt, amikor orosz hadi-

fogságba esett. A forradalom kitörésekor habozás nélkül csatlakozott a bolsevikiekhez s végigharcolta az egész polgárháborút. Legendás hőstettek hajtott végre. Nemzetközi ezrede élén partizán-háborút vívott a szabériai őserdőkben, ott volt a híres perokpi rohamban, küzdött Wrangel ellen. Összesen hétszer sebesült meg, kitüntették a Vörös Zászlórenddel és hőstetteiről már akkor legendák keletkeztek.

ZALKA MÁTÉ ARANYKARDJA

Egyik legfényesebb hőstette az volt, amikor visszatette az ellenforradalmároktól az ország elrabolt aranykészetét és különvonaton Moszkvába szállította. Zalka Máté, ez a szerény és

egyszerű ember sohasem dicsekedett hőstetteivel. Valósággal hárapófogóval kellett kiszedni belőle a szót. Csak egyetlenegyszer dicsekedett. Azzal, hogyan hívta őt az „aranyment” után a Kremlbe — Vladimir Iljics Leninhez.

— Lenin így köszöntött: „Üdvözlöm Zalka elvtárs, és megölelt...”

Ez volt Zalka Máté életének legkedvesebb emléke.

Hőstetteiért egyébként Lenin utasítására arany díszkarddal tüntették ki a volt magyar huszárt.

A polgárháború után Zelka írni kezdett. Sok mindenről volt mondanivalója ennek a kivételes embernek. Életében mindenkor egy-

beforrott az író és a harcos. Mindig élénk, szenvedélyes, lendületes volt, aki el sem tudta képzelni életét küzdelem nélkül.

A NÉPEK SZABADSÁGÁÉRT...

Harcolt Kinában is és Törökországban. Mindenütt az idegen megszállók, a leigázók ellen, szabadságért, mert tudta, ha elnyomók ellen harcol, akkor mindig saját népéért, a magyar nép szabadságáért küzd.

Amikor Franco bandái rohamra indultak a népek szabadságát ellen Spanyolországban s egymaga után érkeztek a nyugati nagy hatalmak megalkuvó politikájára, avatkozás” jegyében a hitlerist és fasista hadosztályok Spanyolországba, Zalka Máté is utra-

A BOLGÁR FELEMELKEDÉS UTJA

A Bolgár Népköztársaság és Georgi Dimitrov neve szétválaszthatatlannal olvadt egybe a köztudatban. Amikor 1933 szeptemberében ez a nagy ember a hitlerista bíróság előtt a vádlottak padján a Reichstag-perben szembeszállt a náci terrorral, az egész világ az emberi haladás megtestesítőjét, védelmezőjét látta benne az ellen a sötét hatalom ellen, amely Hitler Németország felett urrá tette. Akkor nem volt fontos, melyik nép szülte, vagy az, hogy egy kis nép a magáénak tartja, haza várja és egyszer még követni akarja.

Georgi Dimitrov azonos az ő bolgár népével, annak harcával, céljaival, elképzelésével, vágyaival. Azzal a bolgár néppel, amely heven érvel ez előtt még török elnyomatás alatt élt és a török iga alól az oroszok szabadították fel s amely mindig is természetszerűen vonzódtathoz ehhez a nagy testvérhez. A bolgár értelmiségiek büszkék voltak arra, hogy eredetiben olvashatták az orosz írókat, hogy Lenin és Sztalin írásai közvetlenül juthattak el hozzájuk s így a nagy rokon nép forradalmi megmozdulása, az új szovjetállam megvalósítása mély nyomokat hagytak a bolgárok lelkeiben. Ezrével, tizezérel vonultak a bolgárok a Hazafias Front hívására a partizántáborokba, hogy a német fasizmus ellen küzdjenek, miként őseik küzdöttek Levszkij, a „bolgár Kossuth Lajos” zászlaja alatt a nemzeti szabadságért...

S ami az őseink Levszkij volt, vagy Kristó Botcz, a szabadságharcos költő, az lett az utódoknak Dimitrov és az ő Bolgár Munkáspártja. Amikor közvetlenül Bulgária

felszabadulása után hazatért, szabad népet talált Dimitrov azon a földön, ahonnan husz esztendővel azelőtt, az 1923-as népi forradalom bukása után távoznival volt kénytelen. Az ország gazdasági élete azonban romokban hevert, a fasizta elnyomók és bolgár zinkosok mindent leromboltak és mindent kifosztottak, ami csak módjukban állott.

Ilyen körülmények között kezdett dolgozni Dimitrov és pártja. Egy esztendőn belül helyreállították az ipart és 1946-ra már 8 százalékkal haladták túl az ipari termelés békeszínvonalát. Új gyárakat építettek. Ma Bulgáriában hat mesterséges gumigyár van. A háború előtt egyetlen egy se volt. Emellett üveggyárakat, ásványi zsíradéküzemeket és más iparvállalatokat létesítettek. A háború végén komoly munkanélküliség volt. Ma tizenháromezer munkásra volna még szükség.

A MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETEK

És ugyanilyen a kép a mezőgazdaságban is. Bulgáriában csak annak lehet földje, aki maga műveli azt meg. A kis birtokok azonban termelőszövetkezetekbe tömörülnek. Ma már 500 mezőgazdasági szövetkezet tulajdonában 700 ezer hektárnyi föld van! A szövetkezetekbe az lép be, aki akar. De ki ne akarna többet és jobbat termelni? Melyik bolgár földműves ne látta be, hogy a szövetkezeti termelés több haszonnal jár?

A szövetkezetekbe tömörült földművesek egyébként megtartják tulajdonjogukat földjük felett és az állami gépközpontok éppen úgy adnak gépet a kisbirtokosoknak,

mint a szövetkezeteknek. A szorgalmas bolgár nép erre az esztendőre 13 százalékkal emelte a mezőgazdasági termelést.

JÓ KERESÉT, OLCSC MEGÉLHETÉS

Mi lehetett az eredménye annak, hogy az ipar 8, a mezőgazdaság pedig 13 százalékkal emelte a békeszínvonal fölé a termelést? Az, hogy a nagy népi tömegek élet-színvonala is ennek megfelelően emelkedett. A legalaacsonyabb munkásfizetés Bulgáriában 8—12 ezer leva. Egy ebéd ára a szófiai művészklubban, tehát a város legszébb, legjobb helyén 120 leva. A munkások jövedelme azonban gyakran eléri a havi 25 ezer levát is. A szellemi dolgozók fizetése is 10—25 ezer leva között mozog.

A pénz vásárlóértékét a demokratikus pénzügyi reform is jelentősen emelte, alátámasztotta. Természetesen, a bolgár demokrácia nem áll meg eddigi eredményeinél. A kormány kétléves tervet dolgozott ki, amelynek végrehajtása után, 1948 végén, az ipari termelés 67 százalékkal fogja felülmúlni a háborúelőtti színvonalat, a mezőgazdaság pedig 34 százalékkal.

Villart, a nagynevű francia közgazdász, aki legutóbb Bulgáriában járt tanulmányúton, kijelentette: a kétléves terv végrehajtása egyszersmindenkorra függetleníti Bulgáriát a Nyugattól „jóindulatától” és olyan gazdasági alapokat rak le, amelyekben a legelőrehaladottabb nyugati országoknál is haladottabb ország nőhet fel alig két évtized alatt.

A bolgár nép ezt tudja. Ezért követi Dimitrovt és pártját. (—)

s Lukács tábornok néven a spanyolországi nemzetközi dandár élére állott. Vezérkari főnökéi Ludwig Renn volt, a hitlerist börtönökből menekült nagy német antifasiszta író. Lukács tábornok, azaz Zalka Máté, egyike a kedveltebb parancsnokainak. A spanyolok éppen úgy, mint több harcossársai, rajongtak ezért zömök, kemény katonáért, aki soha egy pillanatra sem rettent meg semmiféle veszedelemtől. Tudott éjszakai átkon át ott ülni vezérkari tükrekei felett s kiadni alapos átgondolt, zseniálisan megtervezett parancsokat, hogy aztán jára támaszkodva maga is ott harcoljon hamozzon katonái élén a sűrű fegyvertűzben.

„A MI TÁBORNOKUNK

Valenciában egyszer felismert és körülvették a gyerekek. — Ez Lukács tábornok — megdögatták.

— A mi Lukács tábornokunk javította ki őket egy öregasszony S valóban mindenfelé csak így nevezték: „A mi tábornokunk”. Mint hős katona, a posztján halt meg. Egy ellenséges lövés szilánkjá ölte meg 1937 júniusában Huescainál a legnehezebb harc idején.

Szimonov, a költő, ezeket a sorokat írja le róla:

... Moszkvában minap szomszéd Mondták el a hirt egyszer, Hogy hitleri akna találta, S Huesca alatt elesett. Ezt nem hiszem; buta pletyka. Még várja a küzdelem őt, S a bön szeretett Budapestre Mestér a halála előtt. Még szállnak a szép spanyol ízei A hitleri vad madarak... Ne higgyük e szörnyű jelentést. A hie hazug — élece maradt.

ALEXANDR ISZBAH

Az elszigetelődés feladása még nem elég

„Bármilyen politikai, köz-művelődési vagy gazdasági el-zárkózás, elkülönülés a román haladó demokrácia törekvéseitől csak belső erőnk elorvasztására, a demokratikus összefogás harci erejének gyöngítésére és a demokratikus központosítás gátolására vezet.”
(A MNSz országos végrehajtóbizottságának határozata.)

A héten két igen jelentős lépés történt a romániai magyar szövetkezetek életében. A Kalákai Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja kimondotta a kapcsolódását a megyei szövetkezőközpontokhoz, az ugynevezett federációhoz. Kétszázötven elszigetelődési huza-vona fejeződik be ezzel. Ennek az elszigetelődésnek nem volt eddig más eredménye. A szövetkezetek lassu sorvadását nem tudta pótolni a szövetkezőközpontok helyenkinti áldozatvállalása.

A merev elzárkózás szövetkezeti politikánk hibája volt, mert ez a politika nem akarta tudomásul venni a megváltozott körülményeket. Tudni kellett volna azt, hogy amely szövetkezet jellegét elsősorban az illető ország államhatárainak jellege és másodsorban a nemzetgazdaság általános jellege határozza meg. A demokratikus fejlődés útján haladó Romániában ahol már kormányzati alaptétel nemzetközi egyenjogúság — a szövetkezeti mozgalom is új jelentőséget kapott az államhatárok és nemzetgazdaság általános jellege alapján. A szövetkezetek a gazdasági felemelkedés szolgálatában egyre nagyobb szerephez jutnak s így a többi gazdasági szektorral együtt arra az útra kell lépni, amely demokráciánk gazdasági megerősödéséhez, népi demokráciánk kifejléséhez vezet. Itt érvényesülnie kell a demokratikus központosítás elvének, hogy a igazi szövetkezeti eszme, amely a szövetkezeti intézmények körüli azt a társadalomgazdasági fejlődést, amely meg fogja menteni az embernek ember általános közérdeklődését, ténylegesen megkapja a szükséges támogatást.

A szövetkezetek általános fejlődési irányától való merev elzárkózás természetesen vonja maga után az elorvasztás veszélyét. Ez történt a hatalmas romániai magyar szövetkezeti hálózattal is. Ez a merev elzárkózás, amely szövetkezeteink fejlődését gátálta, természetesen nem volt hibátlan. Szövetkezeteink között is küzdenek. A szövetkezeti szervezés nálunk — a „nagy” eddigi működésében is nem tudott igazi, saját lábukon állni, a demokratikus tömegek harci és erkölcsi erejére, de főleg állandó, mindennapi cselekvésre épülő szövetkezeteket teremteni. A szövetkezetek a multban alakultak áruforgalmi részvényszervezetekként, titkos üzleti politikával, magas vezetőfizetésekkel jutalmazták. Természetesen ez a társadalomgazdasági politika nyomta helyegét az egész szövetkezeti szellemre.

A már nem elegendő az elszigetelődés öngyilkos politikának feladása, hanem sürgősen meg kell látni a belső átalakulást, átalakítást is, amelynek feladata a szövetkezetek állami támogatása mellett a dolgozó tömegek közdeményezésére alapozott szövetkezetek irányuló szervezkedés s a kizsákmányoló üzérkedő elemek elleni általános harcra való beilleszkedés. Ma az új gazdasági törvények alapján a Kommunista Párt gazdasági és pénzügyi javaslatának meghajtása biztosítja azokat a szükséges feltételeket, hogy a szövetkezeti intézmény saját társadalomgazdasági vonala mellett erősítse és továbbfejlessze társadalmi jellegét, amely az eddigi gazdasági felépítésben lehetetlen volt. És éppen ezért, mert a magyar szövetkezeti központok hivatalos közleménye szerint a federációba való belépéssel a tagszövetkezetek feantarthatják jelenlegi szerepüket, a szövetkezetekben között mértékben kell elvégezni a belső demokratizálást is. Szövetkezetek nem lehetnek mentesültek a reakciós elemek s a falusi szövetkezetek nem lehetnek a kizsákmányolók érdekeinek szolgái. Az elszigetelődési szán-

Csereesznyeszüreten Magyardecén

Csereesznye van, de szervezeti élet annál kevésbé

A belterjes gazdálkodás paradicsommá változtatta a vidéket, most már ideje lesz egyéb téren is rendet teremteni

MAGYARDECSE. — A Magyar Népi Szövetség Szolnok-Doboka megyei szervezete meghívta az Ifjúsági Szövetség néhány tagját a magyardecési csereesznye-szüretre. A magunk részéről mindenképpen igyekeztünk: eleget tenni a szíves meghívásnak. Abban a reményben indultunk a decési utnak, hogy a csereesznyeszüret csak címe a kirándulásnak és hogy a csereesznyevés mellett találkozhatunk a dolgozó földműveléssel, felvilágosíthatjuk mai helyzetéről, elmondhatjuk nekik mindazt, amiről földműves népünknek tudnia kellene, ami jó reménységgel töltheti meg. Mondjuk, elbeszélgetünk és ismertetjük előtük a földművelés jogszabályozó törvény hasznosságát, a földmunkásszervezetek szükségességét. Beszélünk nekik a betűről, ami nélkül már nem élhet meg a földműves ember sem. Hiszen az őszinte betű feltárja a falu előtt a földművelés társadalmi helyzetét szakszerűen és elsősorban a dolgozó földművelés szempontjából szükséges földművelési tudományokra megtanítja. Beszélünk majd nekik a „Falvak Népe” című újságról, amelyet az ő házukra szerkesztettek és írnak. Mondom, ezzel a reménységgel ültünk vonatra, persze a csereesznyevést sem becsülve le s e célra nagy szerényen a kisfiamat is magammal vittem.

Désre érkezve az előbb említett reménységünk még jobban kizöldült. Ott tudtuk meg, hogy mielőtt Décsre menénk, előbb Désen is tartunk egy irodalmi előadást, sőt Déce után átme-gyünk Bálványosváraljára is.

— Ezek — mondotta sugva László Gyula — legalább kihasználnak okosan, ha már kijöttünk.
— Aztán megtörtént az elszállásolás. A megyei szervezet vezetőinél szállásoltak el javarészt. Kedves és vendégszerető emberek. Egyiküknek az apósa volt földbirtokos, két társam ugyancsak egy volt földbirtokos vezetőhöz lett elszállásolva.

Előadás előtt a megyei szervezet irodájában gyűltünk össze. Az előadás nyolc órára volt hirdetve, de még félkilencre sem gyűlt össze elég közönség. Talán el is untuk volna magunkat a nagy várakozásban, ha közben Horváth Pista fel nem fedez a megyei szervezet iróasztalán egy csomó háromnapos „Falvak Népe” példányt, a megye különböző falvaiban lakó előfizetők nevére címezve, amiket a megyei szervezet kellett volna még három hónappal ezelőtt kikézbesíten. Ott porosodtak használatlanul. Próbáltuk megfejteni, ki a felelős ezért a hanyagsáért, hogy ezek a földműves előfizetők a pénzüket nem kaphatták meg a lap útján számukra annyira fontos számai, társadalmi és politikai felvilágosítást s rajtuk keresztül a falu sem. Az ötlet annyira érintő új rendelkezések és törvényekről ne is beszéljünk. Próbáltuk meg tudni, ki az oka és miért teszi, hogy a falu távolmaradjon a betűtől, hogy ne szerezhessen tudomást az ország és a maga kérdéseiről. Hiába próbáltuk. Kárnak s egybenk ura nincs — igazolódott be a közmondás. Nem akadt gazdája a hanyagságnak.

Az előadásra mintegy hatvan ember gyűlt össze, ahogy a rendezőség a dolgot mentegette: *keλλő szervezés híján*. Minket azonban az zavart leginkább, hogy a hatvan irodalomhallgató között *elvértve ha akadt kétkézi munkás*. Dés polgárságának is csak a legelisebb réteget sikerült beszervezni.
Reggel teherautón kimentünk Décsre. Délre bejártuk a falu határát, amelyent az egész országban keveset találhatni. *Déce belterjes mezőgazdálkodást folytat, egész csereesznye- és almafajerdők zöldülnek mindenfelé. Gyönyörű szőlőseik vannak s a falu lakossága minden kis talpalatnyi helyet okosan és szakismerettel kihasznál. Itt látszik meg legjobban, mit jelent gyakorlatban a belterjes mezőgazdálkodás. A nagyapák még napszámra jártak dolgozni.*

Nincs mozgás!

Déce szegény falu volt, de mióta átérték a belterjes gazdálkodásra, paradicsommá vált a táj és a decési földműves nem kell napszámra járjon. *Gazdasági jól áll tehát a falu, szellemi és politikai téren azonban már kevésbé.* Olvasni nem olvas még újságot sem, nem hogy könyvetek. Ebben a kétezer lelket számláló faluban négy előfizetője van példái a „Falvak Népe”-nek. A falu állaga meg még csak nem is hallott róla. Így aztán a falu szemlélete *csakis az anyagi toliosodást tartja haladásnak, egyéb nem érdekli.*
Szervezeti élete nincs. Illetve van Ma-

gyar Népi Szövetségi szervezete, de annak a munkája még csak halott dolog. Semmi komoly mozgása, irányító és felvilágosító szerepe a falu életében nincs. Gondoltuk, mindezt delután a falu előtt is megmondjuk és felvilágosítjuk őket arról a veszedelméről, amely felé szervezetlenségéből kifolyólag tart a falu, elmondjuk nekik, hogy nem elegendő csak a csereesznye és a bor árát számon tartani, hogy vannak dolgok, amikről nem tudni olyan *szülys biba*, ami később az unokák szemében majd büntetnek fog látszani. Sajnos, mindezt nem mondhattuk el a falunak. Még pedig azért, mert — úgy látszik, *keλλő szervezés híján ennek a hanyagságnak sem akadt gazdája — a delutáni megbeszélésre egyetlen szál földműves sem jelent meg. Tanítók és papok gyűltek össze husz-huszonötön, akik résztvettek a decési csereesznyeszüreten a környéki falvakból és hogy őszinte legyek, gyanakvó bizalmatlansággal és jókora fenntartással fogadták a mi mondókáinkat. Tény az, hogy egyetlen pap, de tanító sem akadt közülük, akik a dolgozó földművesek érdekében szólott volna.*

Mondjuk, hogy ebben és ebben a faluban kevés a napszám, hogy nincsen még megszervezve ott a földmunkás szakszervezet, vagy hogy a falunak szüksége volna népkönyvtárra stb. Alig egy-kettő ismert közülük is a „Falvak Népe”-t. Az „Utunk”-at meg még hírből sem. A kérdések általánosságban a földművelés kizsájtatása körül magyar sérelmekről hangzottak el részlekről és ami előttem visszaszól, élénk érdeklődés nyilvánult meg a földművelés jogszabályozó új törvény iránt: például, hogy mennyiben befolyásolja, mondjuk a papi földek jogalmát ez a törvény.

A nagygazda szemlélete

Másnap átmentünk Bálványosváraljára. Itt sem tudott a falu jövetelünkről. Be kellett érjünk a pappal, egy kisajátított birtok volt földbirtokossal s a malomtulajdonossal. Balázs Péter, aki szintén velünk jött, úgy estefelé szétnézett a faluban s úgy találomra be-benyitotta egy-egy dolgozó, vagy szegény földműveshez. Azt írom dolgozó földműveshez, mert különbség van ám földműves és földműves ugyan, csak ő másoktól dolgoztatja meg javarészt a földjét, vagy kiadja részbe, vagy napszámotokat fogad. Így aztán természetes, hogy egészen más az érdeke s ennél fogva egész más a szemlélete, mint a közép, kis és nincstelen földművesnek. Mi ezekre az utóbbiakra voltunk kíváncsiak.

Amit Balázs Péter úgy furtában a farluról s a benne élőkről megtudott, elmondotta nekünk is. Megtudtuk hát mi is, hogy Bálványosváralján a demokrácia harmadik évében is még mindig ott tart, a törvényeket semmibevevő elemek jóvoltából a szegény földművelés, hogy egy kupa málliszt a napszám. *Kosztot azonban hazulról kell vevény a kapás, vagy más napszámra jár ember.*
— Ha nem tetszik, erdej, ahol többet adnak. Majd jössz te még a napi kosztodért is, csak livjalak! — vigasztalja a nagygazda a napszámot, ha az félkénen kevesit az egy kupa mállisztet napszám fejében.

Bálványosváralján a malomtulajdonosnál aludtunk. Elalvás előtt keserűen jegyezte meg Horváth Pista:
— Te, minket mindenütt *szakhoz szállásoltak el s a dolgozó földműveléssel meg sehol sem beszéltünk...*
— Keλλő szervezés híján! — szólta közbe Balázs Péter.
— De most, mit gondolhat rólunk s rajtuk keresztül a demokráciáról a falu? — folytatta Horváth.
— Azt gondolhassa Istenem — vigasztaltam meg hamar —, hogy: így volt s ez így is lesz mindig. Az urak csak az urakhoz mennek. Mert hidd el, hogy most már téged is urak néznek.

— Itt, látod, nincs biba a szervezeten! — mondotta Balázs Péter.
— Szívesebben aludnék most a dicső málliszt — megragadta a Horváth s mint a Hucos kurva, halgatáson felelt és öltözött.
Másnap aztán hazautaztunk Kézdivárra.

Az amerikai imperializmus Közéleketen

kölcsönigérekkel kezdi, a petróleum megszállásával folytatja

és atombomba-fenyegetéssel végzi

Japán, „Amerika 49-ik állama”

Az amerikai sajtó megjegy-zésekkel kíséri Truman görögországi és törökországi politikáját. Jelzi, hogy petróleumérdekltségek rejtőznek emögött. A „Sun” (Baltimore) közvetlen kapcsolatba hozza azzal a ténnyel, hogy Görögország és Törökország a kulcsponciói annak az utnak, amely a végtelen saudarabiai petróleumforrásokhoz vezet, melyekbe nagy amerikai tőkéket fektettek be.

ellenj harc a szó legszorosabb értelmében.
A ROCKEFELLER-TRÖSZT VILÁGMONOPÓLIUMA
Johnson szenátor szerint a Görögországnak és Törökországnak igért kölcsön azt jelenti, hogy a Rockefeller tröszt, a Standard Oil a petróleum világmónopóliumát akarják maguknak biztosítani. A kéthetenként megjelenő „Time”, amely a Morgan-csoport —, kijelenti, hogy amikor Truman bejelentette programját, az egész világ hangosan Török- és Görögországról beszélt és halkan a petróleumtengerről, amely a délkelet országokban fekszik. Az amerikai és angol kormányok hallgatóságos beleegyezésével egy hatalmas amerikai petróleumcsoport elhatározta ennek a petróleumcsoportnak kiaknázását. Joggal tartják Közép- és Középleket népei, hogy nemzeti felszabadulást fenyegeti az amerikai politika. Ezekben országokban az USA bábdiktatúrát akar, mely méltó a dollárhatalomhoz. Tudott dolog, hogy az amerikai terv paniszlám tömböt akar teremteni, az arab államok ősi ellenségének, Törökországnak igazgatása alatt. A szíriai „Al-Jumhur” című lap nemrég ezt írta: „Az arabok tiltakoznak az Egyesült Államok beavatkozásá ellen, amely az amerikai imperializmust az angol helyébe teszi s kölcsönigérekkel kezdi, a petróleum megszállásával folytatja és atombomba-fenyegetéssel végzi”.

Az Egyesült Államok mind kiterjedtebb politikai és gazdasági ténykedése Közép- és Középleketen az érdekltségek és petróleum-koncessziók felosztását célozza. Az arab-amerikai Oil Company exelnökének és a Standard Oil egyik exigazgatójának véleménye szerint az Egyesült Államok kormánya az utóbbi években az arab petróleumért magasabb árat fizetett azért, hogy az amerikai társaságok eltanácsolhassák a vezetőrszükat és rátehessek kezüket Középleket petróleumforrásaira. Amerikai társaságok jelenleg az arab petróleumpapírok 40 százalékaival rendelkeznek. Csak magában Szaudi-Arábiában 424 ezer négyzetméter petróleumföldet mondhatnak magukénak. Minden évben 7 és félmillió tartály petróleumot exportálnak innen.

Az angol-iráni petróleum felel amerikai társaságoké. Fontos olajcseratornát építenek most, melyen keresztül a petróleum a Perzsai öbölből a Földközi-tenger felé vezetne.

Az angol-iráni petróleum felel amerikai társaságoké. Fontos olajcseratornát építenek most, melyen keresztül a petróleum a Perzsai öbölből a Földközi-tenger felé vezetne.

A „Manchester Guardian” minden hangsuly nélkül mondja, hogy Washington Japánból „Valami 49-ik állam-félet” akar csinálni s hogy a japánok később mint termelők és ágyútelékek szolgálhatják Amerikát.

A petróleumtársaságok érdekei fontos szerepet játszanak abban a „kölcsönigérekben”, mely előtötte a Wall Streetet. A különböző országoknak szánt kölcsönökkel kereskednek, melyből 250 millió Iránnak, 25 millió fouterling Egyiptomnak szól. Ezeknek a kölcsönöknek feltétele, mint a bagdadi „Sant al-Ahali” című lap írja, a demokratikus szabadságok

Az angol-iráni petróleum felel amerikai társaságoké. Fontos olajcseratornát építenek most, melyen keresztül a petróleum a Perzsai öbölből a Földközi-tenger felé vezetne.

A „Sunday Sun”, mely Sydneyben jelenik meg, kijelenti, hogy a japáni amerikai politika gyakorlatban protektorátust akar teremteni Japánból, ellenőrizve népét és iparát. Egy tömitő államot akar csinálni belőle a Szovjetunióval szembe — békeidőben és egy résztvevőt az esetleges háborúban.

Az angol-iráni petróleum felel amerikai társaságoké. Fontos olajcseratornát építenek most, melyen keresztül a petróleum a Perzsai öbölből a Földközi-tenger felé vezetne.

Az angol-iráni petróleum felel amerikai társaságoké. Fontos olajcseratornát építenek most, melyen keresztül a petróleum a Perzsai öbölből a Földközi-tenger felé vezetne.

A „Sunday Sun” hozzáfűzi, hogy ilyen politikának nem lehet sikere, de alkalmaznak. Ez olyan dolog, amit nem kell szem elől téveszteni, amikor az amerikai befolyásos politikusok szerepét vizsgáljuk a japán segítséggel kapcsolatban, melyet a japán reakciósoknak nyújtanak.

lét volna megfogalmazni: a kate-gorikus esatlakozást az „ajánlatás” helyett, különösen akkor, amikor — ugyancsak a hivatalos közlemény szerint — a belépéssel kapcsolatos munkákat a központ fogja elvégezni az egységes be-

lét volna megfogalmazni: a kate-gorikus esatlakozást az „ajánlatás” helyett, különösen akkor, amikor — ugyancsak a hivatalos közlemény szerint — a belépéssel kapcsolatos munkákat a központ fogja elvégezni az egységes be-

lét volna megfogalmazni: a kate-gorikus esatlakozást az „ajánlatás” helyett, különösen akkor, amikor — ugyancsak a hivatalos közlemény szerint — a belépéssel kapcsolatos munkákat a központ fogja elvégezni az egységes be-

meg a valóban előmozdítottak magyar népi tömöröket gazdasági felemelkedéséért.
TAMÁS GÁSPAR
3

VESZ. ELAD
butor, szőnyeg,
 porcelán, írógép és
 egyéb értéktárgyal.
UNICOM
 KOSSUTH LAJOS-UTCA 10.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cím a kiadóban és jelzés leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szöveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyílttér szavankint 10.000 lej.

SINGER varrógép jókarban eladó. Crisan, Kossuth Lajos-utca 28. 5035
 500-AS szupersport Zündapp motor-kerékpár eladó. Szent László-utca 47. 5024

ELADÓ prima állapotban lévő, 200 kilogramos vasmáza, tolosulyos. Pacsirta-utca 14. 5016

JÓKARBAN lévő, kombinált gyermekkocsi eladó. Barcsay-utca 15, Pfeiffermannál. 5013

ELADÓ olcsón jégszekrény és női kerékpár. Lázár, Március 6-utca 40, I. emelet. 5012

KARIKAHAJÓS „Juncker” varrógép, egész jó állapotban eladó. Babeuf-utca 36 szám. 5090

PERZSASZŐNYEGET és egyéb értéktárgyakat vesznek és eladnak. Ocasion, Bolyai-utca 8. 5029

VILLANYMOTOR, hordozható, hajlítható tengellyel, csiszoló koronggal, társával és fűrésszel eladó. Egyetem-utca 11, Zaiksnál. 5025

AGYSODRONYOKAT, fehér cső-ágyakat és mosóüstöt katlannal, csak kitűnő állapotban vesz Parcs-szálloda, Kémálja-utca. 5022

BUTOR, szőnyeg, porcelán, gyermekkocsi vétele és eladása. „Arta”, Unió-utca 9. 5021

GYERMEKKOCSIÉRT legmagasabb árat fizetnek. „Arta”, Unió-utca 9. 5021

UJ tölgyfa parkett 20, használt búkfa 15 négyzetméter eladó. Vörös Hadsereg-utca 11. 5015

ELADÓ két méhcsaládnak való Donát-méhkapitány. Szondy-utca 60. 5009

AZ állatgyógyászati klinika (Vörös Hadsereg-utca 53) keres megvételre egy-egy kocsit, áskairógépet és egy telefonkészüléket. 5006

EGY keményfa, üveges nagy könyvszekrény, egy keményfa, többfiókos íróasztal, több butordarab külön-külön is eladó. Katona József-utca 37. (Tiszviselőtelep.) Gr. 5011

ELADÓ asztali kemence, kerékpár jó állapotban. Motilor-utca 4. 4965

EGY új díofa teleháló szép kivitelben eladó. Eötvös-utca 12, asztalosnál. 5065

JÓ állapotban lévő varrógép elutazás miatt sürgősen eladó. Kosztáckinénál, Farkas-utca 8, emeleten. 5048

VESZÜNK használt Röntgen, vagy más filmet. Celluloidgyár, Hosszu-utca 35, vagy telefon 479. 5049

EGY jókarban lévő gyermekkerékpár, 6-10 éves, eladó. Kormis-utca 11. Házfelügyelőnél. 5046

JÓKARBAN lévő fehér gyermekkocsi eladó. Tebei-utca 22. 5043

ELADÓ Orion rádió 3+1 lámpásos. Szamosközi-utca 39. 5051

KLASSZIKUS remekírók és kották eladók. Délután. Budai Deleanu-utca 61. 5052

ELADÓ olcsón présbak, gyalupad, asztal, szék és asztaloszszerzők. Karolina-tér 7, ajtó 6a. 5053

ELADÓ koca nyolc malaccal és hat süldő. Vörös Hadsereg-utca 78. 5054

ELADÓ egy gáztevező tartánnyal együtt. Istók iroda, Mária királyné-utca 11 szám. 5057

ELKÖLTÖZÉS miatt eladó 4 lóerős villanymotor 220 Voltos, szalagfűrés, csiszológép, transzmissziók, hajtósíjak, szövőszék, dísznőláka talapzat, nyulketrecek, Péti, kálfő. Irinyi (Ósz)-utca 13 szám. 5059

KOMBINÁLT szekrény, díopluitorus éjjeliszekrény, dupla ágy, modern konyha minden elfogadható árban eladó. Görögtemplom-utca 6, I. emelet. 5060

ELADÓ jégszekrény, kis sonkavágógép, gretár. Farkasnál, Kossuth Lajos-utca 4. 5061

MAKULATURA papír eladó. Malinovszki-tér 17. Háztulajdonosnál. 5062

FÉRFI kerékpár prima gumikkal sürgősen eladó. Postakert-utca 1. Kissnél. 5063

TALIGA uj, olcsón eladó. Kossuth Lajos-utca 2, parfümeria. 5066

MATRACOK és konyhabutor olcsón eladók. Cserei János-utca 25, Wagnernél. 5069

FÉRFI kerékpár eladó. Györgyfalvi-utca 20. 5072

ZONGORÁT vennék. Címet és árat kérem a Kigyó-gyógyszertárba, Budai Nagy Antal-utca 55. 5071

TELEFUNKEN kis super rádió eladó. Tompa Mihály-utca 1, II. emelet. 5075

3+1 LAMPAS rádió eladó pénzért, vagy élelemért. Thállmann-utca 5. 5076

ELADÓ egy alig használt kétsoros sötétkék férfi öltöny magas termetre, 300x150-es hordozható csizkeudvar, valamint 2 darab ágyszodrony. Petru Maior (volt Arany János)-utca 6, II. emelet, ajtó 17. 5078

KONYHABUTOR és teknő eladó. Taksony vezér-utca 20. 5082

ARANY karóra női és férfi karóra „Lanco” sürgősen eladó. Megtekinthető hétfőn 12-2 között. Biró Árpád, Mária királyné-utca 36, III. emelet, 12. ajtó. 5081

NYULKETREC 2x12 fiókos nagyvon olcsón eladó. Bálint, Nagy Lajos király-utca 111. 5081

MOTORKERÉKPÁRT vennék, 125-200-ast. Cím: Szentegyház-utca 7, bodega. 5084

FELSŐRÉSZ készítő sima Singer varrógép eladó. Cím: Szentegyház-utca 7, bodega. 5084

ELADÓ fehér mély Dac gyermekkocsi, rádió és szalongarnitúra. Balassa-utca 11, földszint. 5086

BUTOROK, pince-, padlásholmik minden elfogadható áron eladók. Vörösmarty-utca 25. 5088

ARAGAZ tartályt keresek megvételre. Kahána. Apáczai Cseri János-utca 26. Telefon 488. Gr. 5088

ALLAST KAPHAT

MEGYEI képviselőket (szervezőket) falvak szervezésére Alsófehér, Arad, Bihar, Brassó, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Maros-Torda, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Szörény, Torda és Udvarhely vármegyék részére keresünk. Egy-egy vármegye képviselőre biztos megjelölést nyújt. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a „Világosság” kiadóhivatalába kérünk. 5088

PERFEKT magyar gépirót keresünk azonnali belépésre. Románul is tudók előnyben. Ajánlatokat „Egység” szerkesztőségére, Apáczai Cseri János-utca 26. (Péter-villa). Gr. 5067

GYERMEKTELEN házaspár alkalmazna egy rendes háztartásbeli leányt, aki főzni is tud, vidékre. Balázsfalva. Érdeklődni Finkelsteinnél, Teleki Mihály-utca 10. 5067

ALLAST KERES

MAGANOS nő házvezetőnői állást keres vidékre is. Cím a kiadóban. 5004

ROMÁN, magyar, latin, német nyelvből fordít és hitelesít. Constanta professzor Ratiu, Avram Iancu-utca 66. 5011

BEJARONÓNEK elmenni. Mosást otthon vállalok. Cím a kiadóban. 5044

ELŐRENDÜ angol és francia varróhőző házhoz megy varrni. Vállal női és férfi fehérneműt is, vidékre is kimegy. Cím: Malom-utca 4, Macinik cipész-üzlet. 5050

HÁROM nyelven beszélő, mestervizsgázott géplakatos keres vidéki malomba gépészi állást. Cím a kiadóban. 5050

28 ÉVES műszaki tisztviselő rajzoló, vagy mechanikai szövötmester állást keres. „Szorgalmas” jellegre a kiadóba. 5070

47 ÉVES, megbízható nő teljes ellátásért állást keres. Címetek „Cora” jellegre. 5070

INGATLAN-LAKAS

ELADÓ a Széchenyi-téren (Piaci Mihai Viteazul) kétemeletes bérház, öröklakások, üzlethelyiségek. Érdeklődni: dr. Decsy István ügyvédnél, Berde Mózes-utca 2, II. emelet. Délután 4 és 7 óra között. 4915

3 SZOBÁS komfortos lakást keresek megegyezés szerint. Cím a kiadóban. 4888

ELADÓ új ház pirosban, 8 szoba összkomfort, vagy 2x2 szoba összkomfort, 2 terrasz, garázs, nagy kerttel. Belvárosi két szoba komfortos lakást cserélnék villanegyedben lévővel. Brezlo, telefon: 2-22. 4906

HÁZAT, házhelyet elad, vesz? Forduljon Barbosu irodájához, Mária királyné-utca 15. 4968

KIADÓ egy jömeneteli fűszerüzlet. Szamosközi-utca 46. Értekezni ugyanott. 5003

ELCSERÉLNÉK Székelyhid Secuieni (Bihar) községben lévő 17 hold prima szántóföldet kolozsvári földdel, vagy házzal. Esetleges eladás is lehetséges. Szakács Gusztáv, Vörös Hadsereg-utca 78. 5007

SZATMARI 14 hold szántóföldet cserélnék hasonló kolozsvárral. Cím: Sigmondné, Mária királyné-utca 6, III. emelet. 4881

BUGSUZZON POLOSKÁJÓL
 mert többé sohasem látja őket! Még hirmondó sem marad belőlük és irmagjukat is kiirtja a világhírű PARAGAZI Emberre veszélytelen. „TISZTASÁG” vállalat.
 Felvételi hely: Kolozsvár, Fiegler-cég, Kötő-utca 10.

ELADÓ déli fekvésű családi házastás lek. Murat-utca 20, Rákóczi-negyed. 4899

ELCSERÉLNÉK Magyarországon lévő zöbértény községben lévő nagy házat, 12 katasztrális hold földet, ugyanolyan arányban, vagy átszámítva kolozsvárral. Cím a kiadóban. 5089

SZOBÁ, konyha konyhabutorral és adó sürgősen. Cím a kiadóban. 5049

ELADÓ egy kis gyümölcsös telek szoba, konyha lakással. Maramuresului-utca 107 szám. 5059

ELADÓ 5 szobás komfortos, azonnali beköltözhető ház és egy 3 szobás komfortos központban. Istók iroda, Mária királyné-utca 11. 5059

CSALÁDI ház eladó, esetleg elcserélni hasonló nagyváradaival. Agoston-utca 10. 5058

Minden inzó és ingatlan ügyletét jutányosan közvetíti
PRESTO
 I. Mihály király-utca 12

KIADÓ üres szobát keresek. Horea-utca 5, I. emelet 11. Délután 2-4 között. 5066

BEKÖLTÖZHETŐ komfortos család-ház a Mikó-utcában sürgősen eladó. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 5073

UJ házam eladnám, vagy elcserélném kisebbel. Marinescu-utca 27. 5083

ELCSERÉLNÉM egy szoba, konyha, kertes lakásmat az állomás közelében belvárosi összkomfortos lakással. Cím a kiadóban. 5089

RÁDIÓMAT elcserélem egy biciklivel. Györgyfalvi-utca 63. 1-3 óráig. 5099

MIELŐTT értékesítené tárgyait, keresse fel Kovács ócskaruhakereskedőt, Szabadság-tér 6, udvarban. 4904

RUHANEMŰ, cipők, apróbb háztartási cikkek megvételre házhoz jöve. Cím a kiadóban. 5088

OROKBE adnám 2 éves kislányomat. Gépész-utca 42. 5074

Kiadó nagy műhelyhelyiség
 a vasút mellett. Iparáram bevezetve! Érdeklődni: Horea-ut 34 szám alatt az üzlethelyiségben 10-12-ig.

FINOMLELKŰ házaspár kevés ingatlanért szerető, nyugodt otthon bízottana idősebb nőnek vagy férfinak. Cím a kiadóban. 5074

HÁZASSÁGOKAT, társadalmi keretek között, legelőkelőbb körökben, bel és külföldi vonatkozásban létrehoz „Doctor Romulus Vasile”, az ország legbevezetettebb irodája. Központ: Arad Comsa-utca 50. Telefon: 25-12. 5074

ELVESZTETTEM pénztárcámat, kásbejelentőmet és itt-tartózkodási igazolványomat Téglás György, Kövespálya-utca 17 névre. Becsületet megtalálót kérem, juttassa el címemre, jutalom ellenében. 4881

Kereskedők, iparosok könyvelését, levelezését gépelését vállalja
PRESTO
 I. Mihály király-utca 12

RÁDIÓ modern, új típusú, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 4917

ELADÓ 70 darab angora nyulketrec minden elfogadható ártért. Arany János-utca 19, II. emelet 6. 4954

SOFÓRNEK vagy munkásnak vadonnanj blériot sürgősen eladó. Horea-utca 58 szám. 4941

MÉLY gyermekkocsi, kifogástalan állapotban eladó. Bátya-utca 11. 4957

ANTIKA óra és 12 személyes színes damaszt abrosz szalvétákkal eladó. Somlyai Tivadar, Egyetem-utca 11, I. emelet. 4981

FÜGGÖNYT, jókarban lévő keresek megvételre. Dózsa György-utca 37, házfelügyelőnél. 4976

UJ modern konyhaberendezés és kombinált szoba jutányos áron eladó. Dávid Ferenc-utca 6, hátral az udvarban. 4981

EGY használt világos, betétes háló olcsón eladó. Dávid Ferenc-utca 6, hátral az udvarban. 4981

ELADÓ egy jókarban lévő gyermeksportkocsi és egy spanyolfal. Artelor-utca 2. 4993

Eladó Pantotherm Standard nagy diatermia
 Rajiu-utca 4. Kádárné.

HOLGYFODRÁSZOK! Prima hűtőszekrények, színező és Dauer anyagok kaphatók idősebb Mussánál, Mária királyné-utca 6. 4996

ZENESZEKRÉNY a legmodernebb, automata rádióval egybeépítve, kitűnő állapotban eladó. Szappan-utca 3, Klein cipésznél. 5001

VENNÉK új téglát, betonvasat 6-8-10 milliméterest. Címetek Timár-utca 18, mézraktárba. 4499

PHILIPS szekrény lemezjátszóval eladó. Petru Maior (volt Arany János)-utca 17. 5037

SÖTÉTKÉK mély gyermekkocsi eladó Kolozsvár, Jurul Lacului-utca 17. 5092

Öröklakások, parcellák és üzletes házak sürgősen eladók.
PROCURA
 Kádár Tibor
 Rajiu-utca 4, az udvarban.

Gyermekkocsi
 ultramodern, féláron csak
„UNICOM”
 nál Kossuth L.-utca 10

Eladó 200 literes rézből készült, gázzal vagy fával fűthető új desztilláló készülék, alkalmas pálinkafőzésre is, öntött vascső, rácsnak is felhasználható vas-, gáz- és ólomcsövek, különböző asztalok, szekrények, üvegfalak. Érdeklődni lehet a Mikó-utca 5 szám alatti Kémiai Intézet kapusánál.

Med. Univ.
Dr. Sandberg József
 bel- és nemibeteg szakorvosa
 rendeléseit újból megkezdte
 Kolozsvár, Erzsébet-ut 4.
 1-4, 6-8.

Kétszobás vagy háromszobás összkomfortos lakást keresünk, költözködési vagy egyéb költségeket megtérítünk. Esetleg cserébe adunk abszolút centrális, irodával, rendeléssel összekötött, lakás céjaira kiválóan alkalmas négy- vagy ötszobás összkomfortos elsőrendű lakást. Bővebbet megbízásból: Kahána, Apáczai Cseri János-utca 26. Telefon: 488.

Megyei képviselőket (szervezőket) falvak szervezésére Alsófehér, Arad, Bihar, Brassó, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Maros-Torda, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Szörény, Torda és Udvarhely vármegyék részére keresünk. Egy-egy vármegye képviselőre biztos megjelölést nyújt. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a Világosság kiadóhivatalába kérünk.

Motorok és gőzgépek
 minden méretben, malmi, olajmalmi gépek és berendezési tárgyak, vas- és fémgyártó gépek, kisvasúti sínok és kocsik, golyós csapágyak minden méretben, traktortermékek és felek azonnali szállításra kaphatók. Készítünk rendelésre horozító készülékeket, maró és öntött fogaskerekeket, traktor- és motorfejlesztet, hegesztünk elektromosan motortengelyeket.
 Industria de Masini Temesvár, Rogalniceanu-utca 3.

Holnap, hétfőtől utoljára a „Royal”-ban!
A tanítónő
 Jávör Szörényi
 Reddől:
 Az új 1947-es amerikai filmsorozatból:
Végre együtt
 Charles Boyer Irene Dunne
 A szezon legkedvesebb romantikus vígjátéka!
„Royal-Palace” Ma utoljára!
A 3 apizonai William Boyd-dal
 Holnaptól:
Sian és Bran, a nap hősei!

56.000 kiló gyümölcsöt adtak el hivatalos áron 50.000 kiló egyéb élelmiszert a kolozsvári piacon

KOLOZSVAR. — Az ujjászervezett ármegállapító és árelenőrző bizottság pénteken reggel már működésbe lépett és nagyszabású ártározást rendezett a piacon. A bizottság — élén Dán István alpolgármesterrel és Cotiu Ionel rendőrkapitánnyal, a vármegyei gazdasági hivatal főnökével és más bizottsági tagokkal — már reggel hat órakor megjelent a piacon és közbejöttetésének eredményeként 23 ezer kiló cseresznyét, 12 ezer kiló körtét, 22 ezer kiló barackot, 18 ezer kiló zöldbabot, 38 ezer kiló hagymát vehetik át a

nagykereskedőktől hivatalos áron a kiskereskedők. Hasonlóan mintegy 4 ezer liter tejet is kiosztottak 20 ezer lejes hivatalos áron. A szabadforgalomba került új burgonya kilója már 80 ezer lejes áron kapható volt és nagy felhozatal mutatkozott ebben a cikkben.

A piac fogyasztóközönsége megelégedéssel vette tudomásul, hogy az ujjászervezett ármegállapító és árelenőrző bizottság nem bürokratikus, távoli íródaikból, hanem közvetlen beavatkozással a helyszínen igyekszik eleget tenni

feladatának. A rendőrség részéről Cuteanu Gh. rendőrkezes vezette a bizottság kerésének és 12 rendőrt bocsátott rendelkezésükre, mint szükséges karhatalmat. A beosztott rendőrök is derekas munkát végeztek és a piaci árak betartásában kedvező jelek mutatkoznak.

Reméljük, hogy a bizottság ezzel folyamatosan és következetesen, napról-napra megismétlődő munkát indított el. Csak így remélhető, hogy az eddigi állapotok megszűnjenek és az árusok a hivatalos árakat be is tartásák.

H I R E K

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

A százlábu feleség

KOLOZSVAR. — A gazdasági rendőrség elrejtett áruk után kutatott Borszéki Vilmos Mócsok-utja 83 alatti lakosnál és a lakás különböző rejtékhelyein 65 pár női selyemharisnyát talált.

Borszéki Vilmos a harisnyák eredetét igazolni nem tudta, nem foglalkozik kereskedelemmel — legalább is nem hivatalosan — és a feltett kérdésekre zavaros feleleteket adott. Többek között azt állította, hogy a harisnyákat felesége számára szerezte be.

A mintegy 45 millió lej értékű harisnyát a gazdasági rendőrség lefoglalta, miután nem találta elfogadhatónak azt az átlátszó védekezést, hogy Borszéki feleségének több mint száz harisnyára volna szüksége. Ugyálsziki, a harisnyákkal feketézők szívesen vennék, ha százlábu feleségük volna, mert így elfogadhatóbb lenne száz pár harisnya, cipő és más egyéb felhalmozása. Miután azonban Borszéki felesége nem százlábu, hanem közönséges földi halandó, aki két lábon jár és csak egy pár harisnyát tud egyszerre felhuzni — az eljárást az árurejtegetés miatt megindították.

Ítéltábla előtt a nagyzsombori gyilkosok

Demokráciánk lesújt a fasiszta bűnözőkre

KOLOZSVAR. — Az ítéltábla második tanácsának ülésén 21 személyt a vádlottak padjára csüörtökön, június 26-án, hogy fejlen azokért a gaztettekért, amelyek 1944 októberében követték el a kolozsmegyei Nagyzsombor községben.

Undrea Vintila, mint felbújtó s bűnpártoló, Cosac Nicolaie és Cooceanu Craciun háromszoros gyilkosok, Dabia Ion csendőrmester Vasiu Iosif csendőrkáplár és 17 személy mint bűnpártoló és fosztogató állanak a bíróság elé.

1944 október közepén a felszabadító Vörös Hadsereg és a román sorkatonaság nyomában szervezett bandák özönltek el Észak-erdély területét. „Maniu gárdisták” mondták magukat és „most visszafizetünk” jelszóval végigrohanták a falvakat. Mint az ördögűzi és a bármás magyar fasiszta banditák a békés román földműveseket, a román fasiszták a magyar lakosságot gyilkolták, fosztogatták Nagyzsombor községben. 1944 október 21-én Zsomborra is eljutott ezeknek a bandáknak híre. Ők maguk nem látogattak meg a falut, de méltó követőik adták. Undrea Vintila, aki a kultiban is „történelmi politikával” bűntudta Zsombor román lakosságát, a „Maniu gárdisták” garázdálkodásának hírére érkezettnek

látta az időt, hogy működésbe lépjen. Politikai megbeszélésre hívta össze a falu román lakosságát. Az összegyűlt falusiak előtt szónoklatot tartott és annak végén leszögezte, hogy elérkezett a leszámolás órája. A békés falusiak úgy értették ezt, hogy most le számolnak a multtal, elfelejtik a gyűlölködést és új, békés életet kezdenek. De nem így a szónok. Hés voltak olyanok, akik megértették, hogy mire célzott Undrea.

Alig szállt le az este, Undrea és társai megbeszélésre gyűltek össze a csendőrszónok. Tervet készítettek. Négy csoportra osztották magukat. *Aldozat-felhajtókra, vetkőztetőkre, kivégző csoportokra és nyomelkövetőkre.*

Este 8 óra tájban elkészültek a tervvel és az első csoport tagjai munkához láttak a csendőrmester vezetésével. Összeszedték Szabó Károly, Fazekas Sándor, Szilágyi Árpád községi lakosokat és elvitték Albert János segédjegyzőt is azzal, hogy sáncot kell ásni az erdőszélre, hozzon neki ruhát és enniválót. Az asszony a kért dolgokat elvitte, majd együtt az úralval bement Kolozsvárra, ahol a rendőrségen feljelentést tettek

Undrea és társai ellen gyilkosság elkövetéséért.

Szabó Károly elmondotta, hogy amikor elhurcolták, egy kilométernyire vitték a község határára, ahol levették őket és egy gödör szélére állították. Három társát meggyilkolták. Néki úgy sikerült elmenekülnie, hogy a fegyver eldördülésének pillanatában beugrott a gödörbe. Halottnak tetette magát, majd a borús éjszaka leple alatt kilopozott és az erdőben talált menedéket. Csak a harmadik nap találkozott egy arraméni községbeli lakossal, akivel feleségéért üzent.

A rendőrség Szabó Károly feljelentésére megindította a nyomozást. Kiszállottak a helyszínre, kihantolták a holttesteket és néhány óra leforgása alatt fényt derítettek a gyilkosság részleteire. A gyilkosokat letartóztatták és átadták az ügyészségnek, ahol tovább folytatták ellenük az eljárást.

Az ítéltábla június 26-án tárgyalja a nagyszabású bűnpert. Nem közönséges gyilkosok állnak eléjük, hanem egyben a demokrácia ellenségei is. Undreat és társait tettük elkövetésében a nemzetiségellenes gyűlölet vezette. Nem kétséges: elnyerik méltó büntetésüket. A demokrácia ítélkezik felettük.

A MNSZ GYÜLÉSNAPTÁRA. Június 23-án, hétfőn délután 6 órakor női zottsági gyűlés a Farkas-utca 7 szám alatt. Június 24-én, kedden délután 7 órakor szervezői gyűlés a II. kerületben, az Andrei Muresan-Attila-utca 9 szám alatti székházban. Június 25-én, szerdán délután fél 7 órakor szervezői gyűlés az I. kerületben, Farkas-utca 7 szám alatt.

A KOLOZSVÁRI ROMÁN ÉS MAGYAR KÖZÉPISKOLÁK EGYÜTTES RAJZKIÁLLITÁSA a sétatéri Mücsarnokban június 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitlik meg. Nyitva lesz június 29-ig naponta délelőtt 10 és 1, délután pedig 4 és 7 óra között.

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ STUĐIO EGYÜTTESE szokásos évadzáró előadását június 24-én este tartja. Ezalkalommal színrre kerül: J. Voicu rendezésében Puget komoly irodalmi sikert aratott „Csendes napok” című színműve. Az előadás íránt az irodalmi darabokat kedvelő közönség körében nagy az érdeklődés.

(*) ELJEGYZÉSI HIR. Ifjabb Léva, Aron és Szabó Irma kolozsvári lakosok eljegyezték magukat. Minden külön értesítés helyett.

A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR KERESKEDELMI LEÁNYLICEUM BAN a felvételi vizsgák az V. osztályba június 25-én reggel 8 órakor kezdődnek.

A KOLOZSVÁRI POSTA CSOMAGFOSZTOGATÓI ellen folyamatba tett rendőrségi és ügyészségi vizsgálattal kapcsolatosan Tóth Domokos, a foposta szakaltisztje annak közlésére kérte fel lapunkat, hogy neki semmiféle szerepe nem volt a csomagok eltulajdonításánál. A vasuti állomási postánál 57 csomagot darabszám szerint átvett, azokat behozta a fopostára, ahol átadta Domokos Lajos raktárnoknak, aki a hiánytalan átvételt elismervényen, sajátkezü aláírásával igazolta. Tóth Domokost sem a rendőrségen, sem az ügyészségen ki sem hallgatták a bűnyügyben, csak a postai igazgatóság vett fel vele tanuvalomási jegyzőkönyvet. A szakaltiszt 30 év óta áll a posta szolgálatában és becsületes, lelkiismeretes szolgálateljesítéséhez még a gyanu árnyéka sem fétet.

C. SILVESTRI-t, a kiváló román bumedest vendégvázterepelni hívták Budapestre. Silvestri már két ízben volt a magyar fővárosban és tízenyolc hangversenyen vezényelt példátlan sikerrel. A magyar lapok nagy lelkesedéssel méltatták művészetét s egyöntetűen megállapították, hogy Silvestri érdem a legnagyobb rokonszenvenek az összes idegen karmesterek között.

(*) ISKOLAI szünet alatt is tanítok Hegedű van. Agyagdomb-utca 14.

Bukarestben tárgyalják Nimberger-Gróf ügy fellebbezését

KOLOZSVAR. — A törvényes közélet tanácsa június 12-én hozott ítéletet Gróf László és Nimberger Gróf kolozsvári kereskedők ügyében, akik nagymennyiségű készíthát és szövetanyagot rejtgettek egy titkos raktárban. *Öt-öt évi énysszermunkával sújtották a kereskedőket.*

Nimberger és Gróf az ítéletet

megfellebbezték és arra kérték a bukaresti Semmitőszéket, hogy ügyüket „a közhangulat befolyásának kiküszöbölésére” a bukaresti tábla tárgyalja.

A Semmitőszék elfogadta a fellebbezők kívánságát és utasította a kolozsvári ítéltáblát, hogy az iratesomót küldje át a bukaresti táblához.

20:2

Mutatkozik a munkafegyelem eredménye

TEMESVÁR. — A CFR javítóműhelyébe még az év elején avonta átlag 18—20 mozdony került javításra. A sok javítási munka révén igénybevette a műhely munkásait, de ujabban már örvendetes aról számol be a műhely üzemi bizottsága.

Május hónapban már csak két mozdonyt utaltak be a műhelybe javításra, tehát az eddigi tíz százalékát. Az üzemi bizottság véleménye szerint ez nem jelenti azt, hogy a mozdonyok ujjászülettek volna, hanem azt, hogy a munkafegyelem megerősödött és a gépkezelők jobban karban tartják a mozdonyokat.

Ez azonban nemcsak a mozdonyvezetőik és fűtők, hanem a műhely munkásainak is érdeme, akik gondosabb és jobb javításban részesítették a kezük alá került mozdonyokat, mint eddig.

Ez az egészen kis példa szemléltetést mutatja, hogy az ország bbbtermelésében milyen sok tényező játszik szerepet és ezek között munkafegyelemnek milyen komoly jelentősége van.

Ujabb titkos hőrraktárt fedezett fel Gyaluban és Hidegszamoson a gazdasági rendőrség

KOLOZSVAR. — A gazdasági rendőrség bizalmas bejelentés alapján kiszállt Gyalu községbe, ahol Kiszámán gazdasági felügyelő vezetésével házkutatást tartottak Petrisor Gavriila szücsmeister műhelyében. A műhelyben feltűnően kevés hőrt találtak. Erre megpétésszerűen ellátogattak Petrisor Gavriila feleségének anyjához, Cureseanu Lucretiahoz.

Itt alaposabb kutatás után a padlason elrejtve nagymennyiségű hőrt találtak. Mind a két árurejtegető ellen megindították az eljárást,

Időjárásjelentés:

Európa időjárása jelenleg két különálló időjárászónára oszlik. Angliában, Franciaországban és a skandináv államokban a déli, délnyugati szél és meleg légtömegek viharokat és nagy esőzéseket okoznak. Az Uraltól előretörő keleti-északkeleti szél ugyanakkor meleg szárazföldi légtömegeket hajt a Földközi-tenger irányába. Várható időjárás vasárnap estig: Mérsékelt szél, többfelé, főleg a délutáni és esti órákban záporosó, a meleg tovább tart.

„SZENTGYÖRGYI ISTVAN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Vasárnap délután fél 5 órakor és este fél 8 órakor: *Francia pezsgő.*

Hétfőn este fél 8 órakor: *Boccaccio.* Előadás a szervezett munkásság részére.

Kedden este fél 8 órakor: *Mackó.* Bemutató.

A MAGYAR ZENE ÉS SZÍN-MŰVÉSZETI FŐISKOLA HANG-VERSENYEI:

Június 22-én, vasárnap este 8 órakor: *III. növendékhangverseny.*

KOLOZSVARI MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: *Stan és Bran. Tengeri farkasok. II. Szines paradé. Uj hiradó.*

CORSO: *Dávid Goldér.* Hatalmas zsidó tárgyú film.

RIO: *Tavaszi szonáta.* A legnagyobb magyar zenés film. Főszerepben: Szörényi Éva, Uray és Benkő. Pazar amerikai zenés kísérőműsorral. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

ROYAL: *Végre együtt...* Az 1947. évi filmtermelés legkedvesebb, romantikus vígjátéka. Főszereplők Charles Boyer, Irene Dunne. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

ROYAL-TEREM: *Stan és Bran a nap hősei.* Kétórás nevetés. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és 9 órakor.

SELECI: *Az ezerkarú bűn.* A lengyel ellenállás nagy filmje.

URANIA: *Abol az ég és a tenger találkozik...* Végig szines film.

Román-jugoszláv Balkán-kupa mérkőzés lesz ma Bukarestben

BUKAREST. — Az ANEF stadionjában ma délután 6 órakor játszó le a román-jugoszláv Balkán-Kupa mérkőzést. A jugoszláv csapat lelkesen készül erre a találkozóra, mert a legutóbbi mérkőzésen a román csapat 2:1 arányban győzött. A két csapat a következő összeállításban játszik: *Románia:* Konrád, Marinescu,

Farmathy, Bacut, Mari, Ritter, Farkas, Marian Kovács, Stiebingger, Rejter. *Jugoszlávia:* Monsider, Brozovic, Sztankovics, Casajkovszki, Frim, Szymonovski, Tomasevics, Mihajlovics, Bolek, Jezeskiacs, Broketa. A mérkőzést Molnár Ernő (Magyarország) vezeti.

Háztömbkörüli kerékpárverseny és a Dermata-Solvay NB II. mérkőzés a vasárnap sportműsorán

KOLOZSVAR. — Vasárnap délelőtt 20 órakor a legjobb bukaresti, nagyváradi és kolozsvári versenyzők részvételével rendezik meg a Szabadság-tér-Jókai-utca —Arany János-utca és a Mihály király-utja vonalon, az 50 körös háztömbkörüli versenyt. A verseny ideje alatt a forgalmat ezen

ken az útvonalakon elzárják. A városi sporttelepen vasárnap délután kettős mérkőzés lesz. Fél 4 órakor az Acélárugyar labdarúgó csapata a Dermata ifjusági ellen játszik, majd fél 6 órakor a Dermata bucsumerkőzését játsza az NB II-ben a marosújvári Solvay ellen.

Nem engedélyezte a MLSz az Ujpest ITA elleni mérkőzését

BUDAPEST. — A Magyar Labdarúgó Szövetség nem engedélyezte az Ujpest csapatának a román bajnokságát. A bajnokságra a román Labdarúgó Szövetség 18 játékosból álló keretét jelölt ki. MALTEV, a Szovjetunió súlyemelő bajnoka új világesecsot állított fel az egykezes súlyemelésben. Balkézrel 103.250 kgr-t emelt. A krimi származásu orosz bajnok ezzel a teljesítményével saját régi világrekordját szárnyalta túl.

magyar válogatott a jugoszláv válogatottal játszik és az Ujpest csapatából több játékos szerepel a magyar csapatban. Így az Ujpest csapata csak erősen tartalékosan állhatna ki a román bajnokcsapat ellen.

SPORTHÍRADÓ

JULIUS 10-E ÉS 23-A KÖZÖTT Budapestben rendezik meg az európai vasutas csapatok labdarúgó bajnokságát. A bajnokságra a román Labdarúgó Szövetség 18 játékosból álló keretét jelölt ki. MALTEV, a Szovjetunió súlyemelő bajnoka új világesecsot állított fel az egykezes súlyemelésben. Balkézrel 103.250 kgr-t emelt. A krimi származásu orosz bajnok ezzel a teljesítményével saját régi világrekordját szárnyalta túl.

DINAMO (MOSZKVA)—DINAMO (LENINGRÁD) 1:0 (0:0). Moszkvából jelentik: Pénteken délután 110.000 néző előtt játszották le a fenti bajnoki mérkőzést, amelyet a moszkvai Dinamo megérdemelten nyert meg.

A NAGYVÁRADAI SZABADSÁG labdarúgó csapata ma délután Szatmáron a Sanitas együttese ellen játszik.

Elítélték a lövétei gyilkosokat

BUKAREST. — (Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.) A bukaresti törvényszék szombat délután hirdetett ítéletet Balázs Pál lövétei demokrácia harcos gyilkosai felett. A törvényszék Lázár Jánost, András Mátyást, Márton István Gyulát, Török Mihályt és Fazekas Imrét hat-hat évi börtönré, Benze Rezső hírhedt reakciós lövétei korcsmárost, a felbujtót és Ferenc Józsefet 3-3 évi börtönré ítélte. A vádlottakat a törvényszék közösen megfizetendő 30 millió lej kártérítésre, valamint a felmerült perkoltságra megfizetésére kötelezte.

Az Állami Magyar Színház köszönti a Magyar Népi Szövetséget országos központjának

BUKAREST. — Kurkó Gyárfás országos elnök címére az alábbi levelet küldte a kolozsvári Állami Magyar Színház: „A kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatósága és üzembizottsága nevében az új színháztervezési módosítása és parlamenti megszavazása alkalmából kérjük, fogadd és tolmácsolj elbájosan dr. Solyom István és Szentmiklósi Ferenc képviselő testvéreinknek legbájosabb köszönetünket azért a kitarító és ügyszereztől áthatott munkáért, melyet szin-

házunk államosításának és egyenjogúsításának érdekében kifejtettek. Ugyanakkor kérünk, tolmácsoljátok ezt a köszönetet Luka László barátunknak és rajta keresztül a Román Kommunista Pártnak, kik harcunkat kezdettől fogva baráti támogatásban részesítették. Igerjük a magunk részéről, hogy a demokrácia magyar színjátszás színvonalának és nevelő erejének fokozására mindent elkövetünk, hogy méltóknak mutakozzunk arra a bizalomra és támog-

gatásra, melyet a Magyar Népi Szövetség és a vele szövetségben álló demokratikus pártok e törvény megszavazásával kifejezésre juttattak. Munkánkhöz további támogatásokat kérve, ismételt köszönetünket és üdvözlőnként küldjük az egész parlamenti csoportnak.”
ANGI BÉLA
üzemi bizottsági elnök.
SZENTIMREI JENŐ
igazgató.

Magyarországon is felszámolják „Erdély Partizánjainak” elágozó szervezeteit

Szorul a hurok báró Atzél, az erdélyi nyilas báró nyaka körül

BUDAPEST. — A közelmúltban tárgyalta a kolozsvári katonai törvényszék „Erdély Partizánjainak” bűnperét. A nagy érdekfeszítéssel kísért tömegper során olyan adatok merültek fel, amik arra mutattak, hogy „Erdély Partizánjai” szoros összeköttetésben állottak és együttműködtek a magyarországi fasiszta összeesküvők csoportjával.

A nagyszabású bűnyű központjában álló fővádlott: Csúrka Sándor, a katonai törvényszék előtt írásbeli részletes tanvallomást tett, amelyből kiderült, hogy ebben a szervezkedésben bizonyos részük volt az áruló Nagy Ferenc volt magyar miniszterelnökhöz közelálló köröknek is. A vallomásban adatok vannak arra nézve is, hogy a jelenleg állítólag Magyarországon bujkáló hírhedt nyilas báró, Atzél Ede irányította az erdélyi összeesküvést, mint a helyzettel ismerős személy.

A budapesti rádió péntek esti híradása feltűntetést keltő hírből számolt be arról, hogy a magyar katonapolitikai osztály nyomozói és az államrendőrség politikai osztálya megkezdte „Erdély Partizánjai” szervezetének magyarországi szálat felgöngyöltetni. A nyomozást a kolozsvári tárgyalás adatai alapján vezették be és máris szenzációs eredményeket értek el. A közeljövőben számos letartóztatás várható.

A szovjet kormány tanulmányozza a Marshall-tervvel foglalkozó angol és francia jegyzéket

MOSZKVA. — Az „Agerpress” továbbítja a szovjet hírszolgálat alábbi jelentését: Mint a sajtóban megjelent hírek közölték, Marshall, az Egyesült Államok külügyminisztere június 5-én beszédet mondott a Harvard-egyetemen, kijelentve, hogyha az európai országok terv kidolgozását kezdeményeznék gazdasági újjáépítésük érdekében, az Amerikai Egyesült Államok támogatná őket. Kijelentette még, hogy ez mind az európai országok, mind az Amerikai Egyesült Államok érdekében történik.

A Marshall nyilatkozatát magyarázó amerikai sajtó szerint a tervben az európai országoknak szánt többmilliárd dolláros amerikai hiteltől is szó lenne. A sajtó azonban nem közölt semmit a hitel feltételeiről, sem arról, hogy az ENSZ-nek milyen kapcsolatai vannak a kérdéshez. Június 17-én Peterson moszkvai brit nagykövét felkereste Molotov, a Szovjetunió külügyminiszterét és közölte vele a következőket: „Mint a szovjet kormány megfigyelhette, Nagybritannia kormányát mélyen foglalkoztatja Európa gazdasági újjáépítése. Marshall legutóbbi nyilatkozataiban kifejtett javaslata, hogy az európai országok kezdeményezzék újjáépítési terv kidolgozását, új reményeket látszik nyújtani abban az értelemben, hogy Európa gazdasági nehézségeinek a megoldása megkönyvíthető. Ezért Ófelsége kormányának a véleménye szerint az európai országoknak a legsürgősebben konkrét tervet kell javasolniuk, hogy azt a legrövidebb időn belül megtárgyalni lehessen az Amerikai Egyesült Államokkal. Ófelsége kormányát örövendene, ha a szovjet kormány közölné észrevételeit az Amerikai Egyesült Államok javaslataira vonatkozóan.”

Molotov külügyminiszter válasza után Molotov külügyminiszter kijelentette, hogy tekintve a szovjet kormány rendelkezésére álló értesülések elégtelenségét, nem fejtethi ki álláspontját a kérdéssel kapcsolatban, de a szovjet kormány természetesen érdekelnek bővebb felvilágosítások. Charpentier moszkvai francia ügyvivő ugyanaznap a Szovjetunió helyettes külügyminiszterét látogatta meg s tett előtte a Petersonéhoz hasonló nyilatkozatot. Az angol és a francia kormány moszkvai képviselőinek a fenti közlései után történtek, hogy Párisban már megkezdődött Bevin angol és Bidault francia külügyminiszter június 17-18-án volt megbeszélése. Június 19-én Charpentier moszkvai francia ügyvivő felkereste Malik szovjet helyettes külügyminisztert s jegyzéket adott át neki. A jegyzék közli Bevin és Bidault indítványát Molotovnak, hogy a jövő hét elejére hívják össze a Szovjetunió, Nagybritannia és Franciaország külügyminisztereinek az értekezletét, később megválasztott helyre, mindezeknek a kérdéseknek a megvitatása végett. Peterson moszkvai angol nagykövét ugyanaznap szintén felkereste Malik helyettes külügyminisztert s hasonló tartalmú jegyzéket nyújtott át neki. Malik helyettes külügyminiszter Charpentierrel és Petersonnal közölte, hogy a szovjet kormány elé terjeszti az angol és a francia jegyzéket. A szovjet kormány most tanulmányozza a jegyzéket.

TILDY ZOLTÁN KIHALLGATÁSON FOGADTA DINNYÉS MINISZTER-ELNÖKÖT

BUDAPEST. — Tildy Zoltán magyar köztársasági elnök Balatonellen, ahol jelenleg üdül, kihallgatáson fogadta Dinnyés Lajos miniszterelnököt és hosszas megbeszélést folytatott vele az időszerű politikai kérdésekről. A miniszterelnök ezután megtekintette a Sió-csatorna munkálatait. Ma délután ismét kihallgatásra

HÁROM HONAP ALATT 300 KIVÉGZÉS GÖRÖG-ORSZÁGEAN

ATHÉN. — A szovjet távirati iroda tudósítójának a jelentése szerint Görögországban napról-napra nő a katonai törvényszékek ítélete alapján végrehajtott kivégzések száma. Áprilisban 40, májusban 78, június első két hetében pedig 71 embert lőttek agyon. Egyedül június 17-én 23 kivégzés történt. A kivételes törvények életbe lépése óta a katonai törvényszékek ítélete alapján 300 embert, ezek között nyolc asszonyt és egy papot végeztek ki.

PARISBAN TOVÁBB TART AZ ARUHÁZI ALKALMAZOTTAK SZTRÁJKJA

PARIS. — A francia vasutasstrájk, mint ismeretes, a munkások követelés teljesítéséért véget. A kommunista párt hetilapja a strájk lefolyásával foglalkozva többek között ezeket írja: „A vasutasok strájkja a legteljesebb rendben, fegyelmelzenet folyt le. A munkások körök viszont úgy viselkedtek, mintha minden áron kétségbeesésbe akarnak kergetni a vasutasokat. A munkások egységes fellépésükkel biztosították a győzelmet. Kommunizmus és szocializmus, a vasutas szakszervezet tagjai, kéz a kézben álltak a jogos követeléseikért.”

CSANG-KAJ-SEK EGY-MILLIÓ EMBERT VESZÍTETT

SZKENSZI. — A „Telepress”-ügynökség jelenti: A kínai felszabadító néphadsereg főhadiszállásának a legutóbbi jelentése közli, hogy a Kuomintang vesztesége 10 hónap harcában — 1946 januárjától 1947 áprilisáig — 910.978 tiszt és katoná. A közlemény felsorolja a Kuomintang 136 fogságba jutott tábornokának a nevét és 14 harcban elesett tábornokát.

LEGUJABB SPORT

A bukaresti Norhadian minden számban győzött a szombat délutáni pályaversenyen

KOLOZSVÁR. — A Vasas kerékpáros szakszervezete szombat délután rendezte meg a városi sporttelepen a Bukarest, Nagyvárad és Kolozsvár városok közötti pályaversenyt. A kétkörös versenyben: 1. Norhadian (Bukarest) 1 perc 12 másodperc. 2. Balla (Kolozsvár) 1 perc 12.2 másodperc. 3. Nagy (Nagyvárad) 1 perc 13.7 másodperc. A kétkörös üldözési versenyben: 1. Norhadian, 2. Niculescu (Bukarest), 3. Balla. A 15 körös három kilométeres versenyben: 1. Norhadian 10 perc 16 másodperc. 2. Niculescu, 3. Ciohodani (Bukarest).

Az összetett versenyben: 1. Norhadian 3 pont. 2. Niculescu 10 pont. 3. Balla 12 pont. 4. Nagy 12 pont. 5. Zajk (Kolozsvár) 13 pont. 6. Ciohodani 14 pont. 7. Csiró (Nagyvárad) 23 pont. 8. Ocneanu (Bukarest) 24 pont. 9. Beke (Nagyvárad) 25 pont. 10. Burján (Nagyvárad) 25 pont. 11. Dumitru (Kolozsvár) 25 pont. 12. Fazekas (Kolozsvár) 26 pont. A három város versenyében: 1. Bukarest 27 pont. 2. Kolozsvár 54 pont. 3. Nagyvárad 60 ponttal.

500 milliárdot kap Kolozsvár a földgáz bevezetésére

KOLOZSVÁR. — A Szakszervezeti Tanács szombati titkári értekezletén Veres Pál, a Szakszervezeti Tanács tartományi titkára fontos bejelentést tett. Veres Pál most jött vissza Bukarestből, ahol a földgáz Kolozsvárra való bevezetéséről tárgyalt. Közölték vele, hogy Groza Péter miniszterelnök utasítására a pénzügyminisztérium 500 milliárd lejt engedélyezett a gázbevezetési munkálatok elvégzésére. A szükséges gázvezetékek a fele megvan, a többi külföldről szerzik be.

Minden valószínűség szerint a kolozsvári üzemek már az idén gázzal fognak fűteni. A magánháztartásokba egyelőre nem vezetik be a gázt, mert a hálózat kiépítése sok időt és különleges — egyelőre még be nem szerzett — készületeket igényel.

Két új MNSz-szervezet alakult Biharban

NAGYVÁRAD. — A Magyar Népi Szövetség céltudatos munkával építi ki szervezeteit Bihar megyében. A tenkei járás két községében: *Talpason* és *Ókrösön* megalakult a MNSz helyi szervezete. A megyei szervezőbizottság nevében az alakuló gyűlésen Kovács Lajos vett részt.

A két község vidékén élő szörvánmagyarság becsületes helytállása és népi öntudata hívta életre a két új vidéki szervezeteit, amelyekkel a biharmegyei MNSz-szervezetek száma 104-re emelkedett.

Az amerikai szenátus éjjel-nappal tárgyalja Truman vétóját a munkásellenés törvénnyel kapcsolatban

WASHINGTON. — Truman amerikai elnöknek a Taft-Harley szakszervezetellenes törvényjavaslat megszavazásával szemben emelt vétóját a washingtoni képviselőház 331 szavazattal 83 ellenében érvénytelenítette. A londoni rádió szombat délutáni jelentése szerint a washingtoni szenátus szombatra virradó egész éjszaka ülésezett és kijelentésbe helyezte, hogy szombaton is egész nap tárgyalja a törvényjavaslatot. Ha a szenátus is megtagadja Truman vétóját, mint előző nap a képviselőház tette, a javaslat törvényerőre emelkedik. A törvényjavaslat módot adna a kormánynak, hogy a nehéziparban megakadályozza a sztrájkokat, lehetetlenné tenné a rokoncsenzv-strájkokat, a nem hivatalos sztrájkokért a szakszervezeteket tenné felelőssé és eltörölné a szakszervezeti tagság kötelezővé tételét — állapítja meg a londoni rádió, majd hozzáfűzi, hogy a törvényjavaslat ellen-

zői szerint ennek végleges megszavazása harminc évvel visszatalná az idő kerekét. Ugyancsak a londoni rádió számolt be arról, hogy Truman nézte szerint a törvényjavaslat emelne a sztrájkok számát. A „Manchester Guardian” tegnapi vezércikkében a Taft-Harley törvényjavaslattal kapcsolatos vita politikai kihatásaival foglalkozik. Megállapítja, hogy Truman részt kíván venni az elnökválasztáson és tudja, hogy a déli államokban igen kevés támogatást kapna. *Ezért nem akarja elidegeníteni magától a szakszervezeteket.* Még kevésbé engedheti meg, hogy a munkásellenés intézkedések elősegítsék harmadik radikális párt fellépését, mert ez több szavazatot vonna el tőle, mint ellenfeleitől, írja a londoni „Manchester Guardian”. Nem a munkásság iránti rokonszenve miatt élt Truman vétójával.

Teljes joggal ruházták fel a miniszterközi bizottságot a gazdasági terv végrehajtására

BUKAREST. — Az Agerpress bukaresti jelentése szerint a minisztertanács közölné közli a gazdasági újjáépítésre és a pénz stabilizációjára kiküldött miniszterközi bizottság felállításáról szóló határozatot. A bizottság tagjai *Gheorghiu-Dej, Alexandru Alexandri, Traian Savulescu* és *Tudor Ionescu* miniszterek és *Gheorghiu Maurer* államtitkár. A bizottságot a minisztertanács teljes joggal ruházta fel a Román Kommunista Párt által benyújtott és a kormány által elfogadott gazdasági és pénzügyi tervet végrehajtására, alkalmazására s a meghozott intézkedések ellenőrzésére vonatkozóan.

aláírta a törvényt. Az új törvényjavaslat a bérlők védelmét szolgálja, amennyiben csak akkor lakhatható ki valaki, hogyha az összes törvényes intézkedés megtörtént a kilakoltatására vonatkozóan és ezután végleges és megfellebbezhetetlen döntés jött létre. A törvényjavaslat ugyanakkor intézkedik arról is, hogy a jelenlegi törvényben biztosított 30 napos türelmi idő megszünjön. Tekintettel arra, hogy a törvényjavaslatot a törvényhozó bizottság és a minisztertanács már elfogadta, az rövidesen a képviselőház elé kerül.

CSAK VÉGLEGES HATÁROZATTAL LEHET KILAKOLTATNI

Uj lakbérleti törvényjavaslatot készített az igazságügyminisztérium *Lucretiu Patrasoanu* igazságügyminiszter vezetésével. A törvényjavaslat lényegében a lakbérleti törvény bizonyos szakaszainak olyan értelmű módosítását jelenti, mely szerint a bérlőket csak végleges erejű határozat alapján lehet kilakoltatni. Eddigleg a kilakoltatások a törvényszék kilakoltatási rendeletei

VIZSGÁLAT AZ ORSZÁGOS NYUGDÍJPÉNZTÁRNAL

A képviselőház kérvényező bizottságának pénteki ülésén egész sereg panasz hangzott el az országos nyugdíjpénztárral kapcsolatban. Rómutattak arra, hogy a nyugdíjpénztárnál ezúttal állanak a nyugdíjasok beadott kérelmi iktatásai, ha valaki beadott ügyirata iránt érdeklődik, egyszerűen azt a választ adják, hogy nem is kapták meg. Az elhangzott komoly panaszokkal kapcsolatban a kérvényező bizottság úgy döntött, hogy felszólítja a pénztárminisztert az azonnali vizsgálat megkezdésére.